



S.M.M.M TUNCAY KARA / S.M.M.M TANJU KARA

Financial Advisor

Numunebağ Caddesi No:38 Kat:1 Bayrampaşa

İstanbul-Türkiye

www.tuncaykara.com.tr – www.tanjukara.com

Tel: +90 (212) 576 0 178 Fax: +90 (212) 674 4 246

177 SORUDA VERGİ VE SİGORTA PRİMİ AFFI

(17.02.2011 tarih ve 2011/12 Sayılı Vergi Bülteninin Ekidir)



İÇİNDEKİLER

1. Vergi ve Prim Affi olarak bilinen Kanun'un geneli hakkında neler söylenebilir?	7
2. Af kanunlarının son yıllarda sıklaştığı ve rutin düzenlemeler haline geldiği doğru mudur?	7
3. Yani Kanun'un karakteristik özellikleri nelerdir?	7
4. Hangi vergiler Kanun kapsamına girmektedir?	7
5. Kanun vergiler açısından hangi dönemleri kapsamaktadır?	8
6. Bu durumda vergilendirme dönemi 15 gün olan mükellefiyetlerde kapsam nedir?	8
7. Vergilendirme dönemi ay ve üç ay olan mükellefiyetlerde kapsam nedir?	8
8. Yıllık gelir ve kurumlar vergisinde kapsam nedir?	8
9. Gümrük vergisi açısından Kanun'un kapsamı nedir?	8
10. Kanun kapsamına giren diğer kamu alacakları için kapsam nedir?	9
11. Kanun kapsamında hangi kesinleşmiş vergi borçları yeniden yapılandırılabilir?	9
12. Kanun kapsamında kesinleşmiş vergi dışı hangi borçlar yeniden yapılandırılabilir?	9
13. Kapsamda bulunan kesinleşmiş vergi borçları için yeniden yapılandırmadan yararlanılması durumunda ödenecek tutar nedir?	10
14. Bu durumda silinecek borç tutarı olarak neler kalmaktadır?	10
15. Daha rahat görebilmek için, yukarıdaki özet tek bir tabloda gösterilebilir mi?	10
16. Yukarıda yapılan açıklamalar vergiler ve gümrük vergileri için. Diğer kesinleşmiş kamu alacakları için, örneğin trafik para cezaları gibi borçlar için yeniden yapılandırma talep edilmesi durumunda ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?	11
17. İhtirazi kayıtle verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden vergiler için özel bir durum var mı?	11
18. 2010 yılı geçici vergi borçları için de yeniden yapılandırma hükümlerinden yararlanılabilir mi?	11
19. Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'na göre, vergi borcu bulunan motorlu taşıtların fenni muayeneleri yapılmamaktadır. Bu durum MTV için yeniden yapılandırmadan yararlanmayı fiilen engellemez mi?	11
20. Dahilde işleme rejimi kapsamında doğan takibe konu kamu alacakları için Kanun'dan yararlanmak mümkün müdür?	12
21. Kesinleşmiş borçlar için yeniden yapılandırma olanağından yararlanmak için istenen koşullar nelerdir?	12
22. Yeniden yapılandırmadan yararlanma prosedürü nasıldır?	12
23. Birden fazla vergi dairesine olan borçlar için başvuru nasıl yapılacaktır?	12
24. Yeniden yapılandırmadan sadece bazı borçlar için yararlanmak mümkün müdür?	13
25. Tecilli borçlar için yeniden yapılandırmadan yararlanmak mümkün müdür?	13
26. Yeniden yapılandırmadan yararlanılması halinde ödenecek tutar nasıl hesaplanacaktır?	13
27. TEFE/ÜFE hesabına ilişkin yöntem nedir?	13
28. TEFE/ÜFE oranlarına nasıl ulaşılabilir?	14
29. Tablolara bakıldığında yeniden yapılandırma ile önemli bir avantaj sağlandığı görülüyor. Avantajın boyutunu gösteren bir örnek verilebilir mi?	15
30. TEFE/ÜFE aylık değişim oranları kullanılarak hesaplama nasıl yapılmaktadır, rakamsal bir örnek verilebilir mi?	15
31. Yeniden hesaplanan borç tutarı ne zaman ve nasıl ödenecektir?	15
32. Taksitle ödemenin tercih edilmesi halinde ne kadar faiz ödenecektir?	15
33. Taksitle ödeme halinde, faiz hesabı ve taksit tutarlarına ilişkin basit bir örnek verilebilir mi?	16
34. Taksitlendirme ve diğer ödeme koşulları bütün borçlar ve borçlular için aynı mıdır?	16
35. Yeri gelmişken, başta sporcular ve spor kulüpleri için özel düzenleme yapılmış olmalı?	16
36. Taksit sayısı ve ödeme süresi serbestçe seçilebilir mi?	16
37. Taksitlerin zamanında ödenmemesinin sonucu nedir?	16
38. Yeniden yapılandırmadan yararlananların cari dönem vergilerinin ödemesini aksatmalarının	



hukuki bir sonucu var mıdır?	17
39. Yukarıda ayrıntılı olarak açıklandı ama kesinleşmiş bir vergi borcunu yeniden yapılandırmanın avantajlarını bir kere daha özetleyebilir miyiz?	17
40. Kesinleşmiş vergi borçlarında olduğu gibi kesinleşmemiş borçlar için de Kanun'la getirilmiş olanaklar var mıdır?	18
41. Hangi kesinleşmemiş borçlar için Kanun hükümlerinden yararlanılabilir?	18
42. Dönem açısından da bir sınırlama var mıdır?	18
43. Kanun hükümlerinden yararlanılması durumunda, ödenecek tutar nedir?	18
44. O zaman sırayla gidelim. İlk önce, tarhiyat yapılmış ancak henüz dava açma açılmamış ve dava açma süresi geçmemişse ne olur? Tablo halinde ve ödenecek/silinecek borçları aynı tabloda göreceğiz şekilde.	18
45. Dava açılmış ancak henüz bir karar çıkmamışsa ne olur?	19
46. Dava itiraz veya temyiz aşamasında ise ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?	19
47. Son kararın mükellef lehine olduğu durumda ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?	19
48. Son kararın idare lehine veya kısmen idare lehine tadilen tasdik olması halinde ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?	20
49. Son kararın bozma kararı olması halinde ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?	20
50. Son kararın kısmen onama kısmen bozma kararı olması halinde ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?	20
51. Son kararın kısmen onama kısmen bozma kararı olması halinde ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?	21
52. Ödenecek tutarın tespitinde en son kararın durumuna bakılmaktadır. En son karar nedir?	21
53. Kanun kapsamında olan kesinleşmemiş trafik para cezaları gibi idari para cezaları için Kanun hükümlerinden yararlanılması halinde ödenecek ve silinecek kısım nedir?	21
54. İştirak, teşvik ve yardım fiilleri nedeniyle kesilen cezalarda ödenecek ve silinecek ceza tutarları nedir?	22
55. Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla uzlaşma aşamasında bulunan kesinleşmemiş borçlar için Kanun hükümlerinden yararlanılabilir mi? Yararlanılırsa ödenecek ve silinecek borçlar nedir?	22
56. İlk derece yargı kararı üzerine tahakkuk eden ve Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla tecilli olan alacaklar Kanun kapsamında yapılandırılabilir mi?	22
57. Kesinleşmemiş borçlar için getirilen olanaktan yararlanma koşulları nelerdir?	23
58. Getirilen olanaktan nasıl yararlanılır? Yararlanma prosedürü nedir?	23
59. Kesinleşmemiş borçlar için Kanun hükümlerinden yararlanılması halinde, ödenecek tutar nasıl hesaplanacaktır?	23
60. Hesaplanan Tutar ne zaman ve nasıl ödenecektir?	24
61. Yapılandırma sonucu bulunan ödenecek tutar kredi kartı ile ödenebilir mi?	24
62. Mahsuben ödeme mümkün müdür?	24
63. Yeniden yapılandırılan borçlarla ilgili haciz ve teminatların durumu ne olacaktır?	24
64. Taksitlerin zamanında ödenmemesinin sonucu nedir?	25
65. Yapılandırma kapsamında taksitlendirilen borçlar, vergi borcu yoktur yazısı alınmasına engel midir?	25
66. Taksit ödeme süresi içinde cari dönem vergilerinin zamanında ödenmemesinin sonucu nedir?	25
67. Kesinleşmemiş borçları yeniden yapılandırmanın avantajları özetle nedir?	25
68. Sigorta primi borçlarını bir yana bırakırsak, vergiler dışında Kanun kapsamına giren borçlar nelerdir, bu borçlar için Kanun'dan nasıl yararlanılır, yararlanılırsa ne kadar ödeme yapılır, ne kadar borç silinir?	26
69. Bu borçlar için başvuru ve ödeme zamanı nasıldır?	31
70. Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla henüz bir borç yok, ancak risk varsa, Kanun'la getirilen yararlanılabilecek bir olanak var mıdır?	31
71. Vergi incelemeleriyle başlayacak olursak, Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla var olan incelemeler devam edecek midir?	31
72. Bu cevapta geçen vergi incelemesine başlama ve vergi incelemesinin sonuçlandırılması kavramları önemli gözüküyor. Bu kavramlar ne anlama gelmektedir?	32



73. Devam eden incelemeler sonuçlandırıldığında yapılacak tarhiyatlar için getirilen olanaktan yararlanılması durumunda, ödenecek ve silinecek borçlar nedir?	32
74. Açıklanan olanaktan yararlanma koşulları nelerdir?	33
75. Önemli konular olduğu açık. Atlamamak için süreleri açıkça tekrarlayabilir miyiz?	33
76. Matrah artırımında bulunanlar nezdinde yapılan inceleme sonuçlandırıldığında, bulunan farklar nedeniyle yapılacak tarhiyatlarda uygulama nasıl olacaktır?	33
77. Anlaşılmadı. Konu yine tablo ile anlatılabilir mi?	34
78. Bu durumda Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla incelemede olanların, inceleme bitmeden matrah artırımına karar verip başvurularını mı gerekiyor, bu olanaktan yararlanabilmek için?	34
79. İnceleme sonucu yapılan tarhiyat için ayrıca uzlaşma talep edilebilir mi?	35
80. Bu bölümü kapatmadan, dikkat çekilebilecek başka bir konu kaldı mı?	35
81. Belirli bir konu nedeniyle bir riskim var ancak matrah artırımından da yararlanmak istenmezse, Kanun'da yararlanılabilecek bir enstrüman var mı?	35
82. Pişmanlıkla beyana ilişkin düzenlemenin özü nedir?	35
83. Pişmanlıkla beyan hükümleri çerçevesinde herhangi bir vergi için Kanun hükümleri çerçevesinde beyanname verilse, ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?	36
84. Pişmanlık hükümlerinden yararlanmadan, benzer durumlar için kendiliğinden beyanname vermek mümkün değil mi? Mümkün ise düzenlemeyle getirilen olanak nedir?	36
85. Bu durumda ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?	36
86. Pişmanlıkla veya kendiliğinden verilen beyannameler için getirilen olanak gümrük vergisiyle ilgili olarak da kullanılabilir mi?	37
87. Bu olanaktan yararlanılması halinde ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?	37
88. Ülkemizde tabanı en geniş vergi emlak vergisi olmalı. Böyle çok mükellefli olan vergi için de Kanun'da getirilmiş pişmanlıkla beyan benzeri bir olanak olmalı. Varsa bundan bahsedilebilir mi?	37
89. Emlak vergisi için getirilen bu olanaktan yararlanılmasının sonuçları nelerdir?	38
90. İstenmeden tabloya yer verilmiyor mu?	38
91. Bölümün sonunda, pişmanlıkla/kendiliğinden verilen beyannameler/bildirimler üzerine yapılacak işlemler özetlenebilir mi?	38
92. Kanun'un belki de en önemli bölümüne gelelim: Matrah veya vergi artırımını. Nedir matrah / vergi artırımını?	39
93. Matrah/Vergi artırımını yararlananlara hangi olanakları sağlamaktadır?	39
94. Hangi vergiler için matrah/vergi artırımını yapılabilir?	39
95. Dönem itibarıyla matrah/vergi artırımının sınır nedir? Hangi yıllar veya vergilendirme dönemleri için matrah/vergi artırımını yapılabilir?	39
96. Kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenler için durum nedir?	40
97. Gelir vergisi mükellefleri için matrah artırım oranı nedir? Matrah artırımını nasıl yapılır? Oranları, Asgari Matrahlar ve Vergi Oranları	40
98. O zaman sırayla gidelim. Ticari kazanç sahipleri için matrah artış oranı ve asgari matrah tutarları nedir?	40
99. Bu bilgilerden basit usulde vergilendirilenler için dikkate alınacak oran ve tutarların farklı olduğu mu anlaşılmalı?	40
100. Serbest meslek erbabı için matrah artış oranı ve asgari matrah tutarları nedir?	41
101. Diğer gelir sahipleri için matrah artış oranı ve asgari matrah tutarları nedir?	41
102. Beyana tabi geliri olmasına rağmen beyanname vermeyenler de matrah artırımını olanağından yararlanabilirler mi? Yararlanırlarsa bunlar hangi tutar üzerinden vergi öderler?	41
103. Matrah artırımını olanağının mükelleflere, durumlarına bağlı olarak çok büyük bir olanak sağladığı görülmektedir. Bu bir kere daha vurgulanabilir mi?	42
104. Yukarıda da kısmen değinildi ama matrah artırımının nasıl yapılacağı kısaca tekrarlanabilir mi?	42
105. Matrah artırımında ödenecek verginin hesaplanmasında dikkate alınacak oran bütün mükellefler için gelirin tutarına bakılmaksızın aynı mı? Gelir vergisi tarifesi artan oranlı olmasına rağmen, matrah artırımında oran sadece % 20' mi?	42
106. İndirim, istisna ve mahsuplar nedeniyle, yıllık beyannameye vergi çıkmaması durumunda, indirimli orandan yararlanılamaz mı?	42



107. Matrah artırımı yapılacak yıllarla ilgili olarak sonradan yapılmış tarhiyatlar varsa, matrah artırımı hangi tutar üzerinden yapılır? 42
108. Bu bölümün sonunda, gelir vergisi mükelleflerinde matrah artırımıyla ilgili olarak eklenecek bir konu kaldı mı? 43
109. Kurumlar vergisi mükellefleri için matrah artırımı oranı, asgari matrah ve vergi oranı nedir? 43
110. Kurumlar vergisi mükelleflerinde matrah artırımı uygulaması nasıl yapılacaktır? 44
111. Yatırım indiriminden yararlanan kurumlar vergisi mükelleflerinin, yatırım indirimi stopajı için matrah artırımı yapmaları mümkün müdür? 44
112. Yatırım indirimi stopajında matrah artırımı nasıl yapılacaktır? 44
113. Matrah artırımı yapan kurumlar, bu yıllara zararlarını mahsup etmeye devam edebilirler mi? 45
114. Kurumlar vergisi mükelleflerinde matrah artırımıyla ilgili olarak eklenecek bir konu var mı? 45
115. Gelir ve kurumlar vergisi stopajında matrah/vergi artırımı yapılabilir mi? 45
116. Matrah/Vergi artırımı kapsamına alınan stopaj konusu ödemeler hangileridir? 46
117. Bu durumda örneğin kâr dağıtımına bağlı olarak yapılan stopaj için matrah/vergi artırımı yapılamaz mı? 46
118. Stopajlar için matrah/vergi artırımı oranları nedir? 46
119. Stopajlarda matrah/vergi artırımı genel olarak nasıl yapılmaktadır? 46
120. Stopajlarda matrah/vergi artırımının hukuki sonucu nedir? 46
121. Yukarıda genel olarak ifade edildi ama biraz daha ayrıntıya girersek, ücret stopaj matrah/vergi artırımı uygulaması nasıl yapılacaktır? 47
122. Muhtasar beyannamelerin tamamının veya bir kısmının verilmemiş olması halinde yapılacak uygulama nedir? 47
123. Serbest meslek ödemelerinde artırımı uygulaması nasıl olacaktır? 48
124. Kira ödemeleri üzerinden yapılan stopajda vergi artırımı nasıl yapılacaktır? 48
125. Yıllara yaygın inşaat işleri istihkaklarından yapılan stopajda artırımı uygulaması nasıl yapılacaktır? 49
126. Stopaj gelir/kurumlar vergisi artırımında dikkat edilecek başka konular nelerdir? 49
127. Katma değer vergisinde matrah/vergi artırımı oranı nedir? 49
128. Katma değer vergisinde artırımı uygulaması nasıl yapılır? 50
129. Katma değer vergisinde artırımı her bir vergilendirme dönemleri itibarıyla yapılabilir mi? 50
130. Katma değer vergisi beyannamelerinin bir kısmı veya tamamı verilmemişse uygulama nasıl yapılır? 50
131. Beyannamelerinde hesaplanan katma değer vergisi olmayanlar artırımı uygulamasından yararlanabilir mi? Yaralanırsa nasıl? 51
132. Artırımı bulundurulması halinde devreden KDV'nin durumu ne olur? Devreden KDV'nin sonraki dönemlerde indirimi kısmen veya tamamen ortadan kalkar mı? 51
133. Katma değer vergisi artırımıyla ilgili dikkat edilecek başka bir konu var mıdır? 51
134. Matrah/Vergi Artırımı nedeniyle hesaplanan tutarın ödeme süreleri nedir? 52
135. Kanun'da yer alan muhasebe düzeltme işlemlerine geçecek olursak, ilk olarak işletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan mal, makine, teçhizat ve demirbaşların kayda alınması olanağının kapsamı nedir? 52
136. Kayıtlara alınacak mal ve sabit kıymetler nasıl değerlendirilir? 53



137. Bildirilen kıymetlerin satışı halinde yapılacak uygulama nedir?
53
138. Bildirilen kıymetler için amortisman ayrılabilir mi? 53
139. Düzenleme ile getirilen olanaktan yararlanılması halinde vergisel yükümlülükler nelerdir?
53
140. Ödenen katma değer vergisi hesaplanan katma değer vergisinden indirilebilir mi?
53
141. Düzenleme kapsamında bildirilen ve kayda alınan kıymetler için Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 9. maddesi nasıl uygulanacaktır? 54
142. Beyan edilen kıymetler kayıtlara nasıl intikal ettirilecektir? 54
143. Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan malların beyanında kapsam nedir?
55
144. Bu durumda kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan sabit kıymetler için düzeltme olanağı yok mudur? 55
145. Malların değerlendirilmesi ve kayıtlardan çıkartılması nasıl olacaktır?
55
146. Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan emtiayla ilgili düzeltme işleminde vergisel yükümlülükler nelerdir? 55
147. Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan emtiayla ilgili düzeltme işlemi nasıl kaydedilecektir? 56
148. Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede olmayan kasa mevcudunun düzeltilmesinde kapsam nedir? 56
149. Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede olmayan kasa mevcudunun düzeltilmesinde vergisel yükümlülükler nelerdir? 57
150. Beyan edilen ve ödenen vergi mahsup konusu yapılabilir mi veya gider yazılabilir mi? 57
151. Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede olmayan kasa mevcudunun düzeltilmesinde muhasebe kayıtları nasıl olacaktır? 57
152. Kayıtlarda yer alan ortaklardan alacakların düzeltilmesinde kapsam nedir?
57
153. Ortaklardan alacakların düzeltilmesinde vergisel yükümlülükler nelerdir?
58
154. Ortaklardan alacakların düzeltilmesinde ödenen verginin mahsup ve gider konusu olabilir mi? 58
155. Düzeltilen ortaklardan alacak tutarı nedeniyle, geçmişe yönelik tarhiyat yapılma riski var mıdır? 58
156. Düzeltilen tutarla ilgili olarak KDV hesaplanması gerekir mi, KDV hesaplanmazsa geçmişe yönelik KDV tarhiyatı yapılır mı? 58
157. Ortaklardan alacakların düzeltilmesinde muhasebe kayıtları nasıl olacaktır? 58
158. Kapsam kapsamında hangi prim borçları yeniden yapılandırılabilir? 59
159. Kesinleşmiş sosyal güvenlik kurumu alacaklarının yapılandırılması halinde ödenecek ve silinecek prim borçları nelerdir? 59
160. Kesinleşmiş prim borçlarının yapılandırılması prosedürü nedir?
59
161. Kesinleşmiş prim borçlarının yapılandırılması olanağından yararlanma koşulları nelerdir?
60
162. SGK tarafından kesilen ihtilafli idari para cezalarıyla ilgili öngörülen düzenleme kapsamına hangi borçlar girmektedir? 60
163. SGK tarafından kesilen ihtilafli idari para cezalarıyla ilgili olanaktan yararlanılması halinde ödenecek ve silinecek idari para cezaları nelerdir? 60
164. SGK tarafından kesilen ihtilafli idari para cezalarıyla ilgili olanaktan yararlanılması koşulları nelerdir? 60
165. SGK tarafından kesilen ihtilafli idari para cezalarıyla ilgili olanaktan yararlanılması prosedürü nedir? 61
166. Ön değerlendirme, araştırma veya tespit aşamasında olan eksik işçilik prim tutarları yapılandırılması kapsamına hangi prim borçları girmektedir? 61



- 167.Ön değerlendirme, araştırma veya tespit aşamasında olan eksik işçilik prim tutarları için yapılandırma talep edilmesi halinde ödenecek ve silinecek borç tutarları nedir? 61
- 168.Ön değerlendirme, araştırma veya tespit aşamasında olan eksik işçilik prim tutarları için yapılandırmadan yararlanma koşulları nelerdir? 61
- 169.Ön değerlendirme, araştırma veya tespit aşamasında olan eksik işçilik prim tutarları için yapılandırmadan yararlanma prosedürü nedir? 61
170. Taksit ödeme süresinde tahakkuk eden primlerin ödenmemesi halinde yapılacak uygulama nedir? 62
171. Sosyal güvenlik prim yapılandırılması bozulanlara ilişkin düzenleme ile getirilen olanak nedir? 62
172. Yeniden yapılandırma kapsamında hesaplanan prim borçlarının ödemesi nasıl yapılacaktır? 62
- 173.Daha önce yapılan varlık barışı uygulamasıyla ilgili yeni bir düzenleme yapıldığı anlaşılmaktadır. Yapılan düzenleme nedir? 62
174. Kanun'da yer alan küçük kamu alacakları ile ilgili düzenlemeler nelerdir? 63
175. Kanun'da yer alan ancak yukarıda bahsedilemeyen, dikkat çeken herhangi bir düzenleme var mı? Varsa kısa bir özet yapılabilir mi? 63
176. Bütün vergi kanunlarında sıkça karşılaşıldığı gibi, bu Kanun'da da Bakanlar Kuruluna ve Maliye Bakanlığına verilmiş yetkiler var mı? 64
177. Son söz? 64

1. Vergi ve Prim Affı olarak bilinen Kanun'un geneli hakkında neler söylenebilir?

Kanun'un başlığı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Sosyal Sigortalar ve Genel



Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"dur.

13 Şubat 2011 tarihinde kanunlaşmıştır.

Kanun, yürütme ve yürürlük maddeleriyle birlikte, 10'u geçici madde olmak üzere toplam 224 maddeden oluşmaktadır.

Kanun'la çok sayıda kanunda değişiklik yapılmış olup, **22 maddesi**;

- Kesinleşmiş kamu alacaklarının yeniden yapılandırılmasına,
- İhtilafli kamu alacaklarının tasfiyesine
- Matrah artırımına
- Kayıt ve muhasebe düzeltmelerine
- Varlık Barışı uygulamasıyla ilgili süre uzatımına

ilişkindir. Diğer maddeler çeşitli kanunlarda değişiklik yapan düzenlemeleri içermektedir

2. Af kanunlarının son yıllarda sıklaştığı ve rutin

düzenlemeler haline geldiği doğru mudur?

Af kanunlarının, yasal tabiriyle kamu alacaklarının yeniden yapılandıran kanunların rutin düzenlemeler haline geldiğini söylemek yanlış olmaz.

Ancak bu nitelikli kanunlar yeni olmayıp, 1960'lı yıllar hariç bütün dönemlerde sıklıkla af veya yeniden yapılandırma kanunları çıkmıştır.

3. Yeni Kanun'un karakteristik özellikleri nelerdir?

Yeni Kanun'u daha önceki benzer kanunlardan ayıran en önemli özellik, Kanun'un kapsamıyla ilgilidir.

Yeni Kanun, daha önceki benzerlerinin hiç birinde olmadığı kadar geniş kapsamlıdır.

Kapsam, hem alacak türleri, hem de alacaklı kamu idareleri açısından son derece kapsamlıdır.

4. Hangi vergiler Kanun kapsamına girmektedir?

Kanun kapsamına esas olarak;

- Vergi Usul Kanunu kapsamına giren **vergiler**, vergi cezaları, gecikme faizleri ve gecikme zamları
- **Gümrük vergileri**, idari para cezaları ve fer'ileri
- Bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan **vergi cezaları** ile iştirak, teşvik ve yardım fiilleri nedeniyle kesilen vergi cezaları
- İl özel idarelerinin 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen asli ve fer'i alacakları
 - Belediyelerin; vergi, vergi cezası, gecikme faizi, gecikme zammı alacakları

5. Kanun vergiler açısından hangi dönemleri kapsamaktadır?

Vergiler Açısından Kanun;

- 31.12.2010 tarihinden önceki dönemlere, beyana dayanan vergilerde bu tarihe kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri



ve gecikme zamlarını,

- 2010 yılına ilişkin olarak 31.12.2010 tarihinden önce tahakkuk eden vergi ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri ve gecikme zamlarını,
- 31.12.2010 tarihinden önce yapılan tespitlere ilişkin olarak kesilen vergi aslına bağlı olmayan vergi cezalarını,

kapsamaktadır.

6. Bu durumda vergilendirme dönemi 15 gün olan mükellefiyetlerde kapsam nedir?

Vergilendirme dönemi 15 gün olan mükellefiyetlerde, dönemin bitim tarihi ve beyanname/bildirim verme süresinin son günü Aralık/2010 ayı ve öncesine rastlayan dönemler kapsama girmektedir.

Dönemin bitim tarihi Aralık/2010 ayında olmakla beraber beyanname/bildirim verme süresinin son günü Ocak/2011 içinde ise kapsam dışında kalınmaktadır.

Buna göre, örneğin 1-15 Aralık 2010 vergilendirme dönemine ait bazı özel tüketim vergilerinin beyanname verme süresinin son günü Aralık/2010 ayına rastlamakta olup, bu dönem kapsama girmektedir. 16-31 Aralık 2010 vergilendirme dönemi ise beyanname verme süresi Ocak/2011 olduğundan kapsama girmemektedir.

7. Vergilendirme dönemi ay ve üç ay olan mükellefiyetlerde kapsam nedir?

Vergilendirme dönemi ay olan mükellefiyetlerde Kasım/2010 ve öncesi vergilendirme dönemleri kapsama girmekte, Aralık/2010 ve sonrası vergilendirme dönemleri ise kapsama girmemektedir.

Vergilendirme dönemi üç aylık olarak belirlenen mükellefiyetlerde, vergilendirme döneminin bitim tarihi ve beyanname verme süresinin son günü Aralık/2010 ayına rastlayan dönemler kapsama girmekte, bu aydan sonraya rastlayanlar kapsama girmemektedir.

8. Yıllık gelir ve kurumlar vergisinde kapsam nedir?

Yıllık gelir ve kurumlar vergisinde, 2009 ve öncesi yıllar kapsama girmekte, 2010 ve sonrası yıllar ise kapsama girmemektedir.

Kendisine Maliye Bakanlığınca özel hesap dönemi tayin edilen mükellefler için, özel hesap döneminin kapandığı tarih ve beyanname verme süresinin son günü 31 Aralık 2010 tarihi ve bu tarihten önce olanlar kapsama girmekte, bu tarihten sonra olanlar ise kapsama girmemektedir.

9. Gümrük vergisi açısından Kanun'un kapsamı nedir?

Gümrük Vergileri Açısından Kanun, 31.12.2010 tarihinden önce Gümrük Kanunu ve ilgili diğer kanunlar kapsamında doğan ve Gümrük Müsteşarlığına bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilen alacakları kapsamaktadır.

10. Kanun kapsamına giren diğer kamu alacakları için kapsam nedir?

Kanun kapsamına vergiler dışında çok sayıda kamu alacağı girmekte olup, genel olarak bu alacaklardan, vadesi 31.12.2010 tarihinden önce olduğu halde Kanun'un yayımı tarihi



itibariyle ödenmemiş olan kamu alacaklarının kapsama girdiği söylenebilir. Dönem olarak kapsam bu şekilde olmakla birlikte, bazı kamu alacakları için farklı düzenleme bulunmaktadır. Dolayısıyla bu düzenlemelere dikkat edilmesi gerekmektedir.

11. Kanun kapsamında hangi kesinleşmiş vergi

borçları yeniden yapılandırılabilir?

Kanun'un 2. maddesinde kesinleşmiş kamu alacaklarının yapılandırılmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Söz konusu düzenlemeyle yeniden yapılandırma kapsamına alınan vergi borçları şunlardır:

- Vergi Usul Kanunu kapsamına giren **vergiler**, vergi cezaları, gecikme faizleri ve gecikme zamları
- **Gümrük vergileri**, idari para cezaları ve fer'ileri
- Bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan **vergi cezaları** ile iştirak, teşvik ve yardım fiilleri nedeniyle kesilen vergi cezaları
- Belediyelerin; vergi, vergi cezası, gecikme faizi ve gecikme zammı alacakları

12. Kanun kapsamında kesinleşmiş vergi dışı hangi

borçlar yeniden yapılandırılabilir?

Kanun kapsamında yapılandırılacak borçlardan önemlileri şunlardır:

- İl özel idarelerince 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen asli ve fer'i alacaklar (İdari para cezası ve 3213 sayılı Kanun'dan kaynaklanan özel idare payı alacakları kapsam dışındadır)
 - Belediyelerin, tarifeden doğan **ücret ve su alacakları** ile bunlara bağlı fer'i alacakları
 - Büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idarelerinin **su ve atık su alacakları** ile bu alacaklara bağlı faiz ve gecikme faizi gibi fer'i alacakları
 - Karayolları Trafik Kanunu'na göre verilen **trafik para cezaları**, Karayolu Taşıma Kanununa göre yetki belgesi almadan taşıma işinde faaliyette bulunanlara, izin almadan tehlikeli yük taşıyanlara, biletsiz veya taşıma sözleşmesiz yolcu taşıyanlara, yolcuların sağlıklı ve güvenli bir yolculuk yapmasını sağlayacak tedbirleri almayanlara, ücret tarifesi düzenlemeyenlere, ücret tarifesine uymayanlara, sorumluluk sigortası yaptırmayanlara, yetki belgeleri, taşıt belgeleri veya taşıt kartı üzerinde tahrifat yapan yetki belgesi sahiplerine kesilen cezalar, Karayolları Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun (ve mülga Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun) kapsamında, karayolları geçiş ücretlerini ödemediği geçiş yapanlara kesilen idari para cezaları
 - Seçimlere ve halkoylamalarına geçerli mazeretleri olmaksızın katılmayanlara kesilen idari para cezaları
 - Nüfus Hizmetleri Kanunu kapsamında; nüfus olaylarını bildirme yükümlülüğü olup bu yükümlülüğünü yasal süresi içinde yerine getirmeyenlere, nüfus ve aile cüzdanlarını kaybedenlere ve nüfus cüzdanının geçerlilik süresinin son bulmasından itibaren altmış gün içinde bu cüzdanlarını değiştirmeyen kişilere kesilen idari para cezaları
 - Askerlik Kanunu kapsamında; yoklama ile ilgili yasal ödevlerin yapılmaması, terhis belgelerinin şubelerine kaydettirilmemesi gibi fiiller nedeniyle verilen idari para cezaları
- Kanun'un 1. maddesinin (1/a) ve (1/b) bendi dışında kalan ve Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen; **adli ve idari para cezaları** ile (1-c) bendinde sayılanlar (Petrol ve Maden kanunu kapsamında ödenen Devlet hakkı, Devlet hissesi, madencilik fonu, vb kamu alacakları) **hariç, asli ve fer'i kamu alacakları**.



Sayılanlar özet olup, bunların dışında Kanun kapsamında başka kamu alacakları da bulunmaktadır. Öte yandan, Kanun'un 17. maddesiyle çok sayıda alacak da yeniden yapılandırılmıştır.

13. Kapsamda bulunan kesinleşmiş vergi borçları için yeniden yapılandırmadan yararlanılması durumunda ödenecek tutar nedir?

Kanun'un yayımlandığı tarih itibariyle, vadesi geldiği halde ödenmemiş veya ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan borçlar için kanun hükümlerinden yararlanılması durumunda ödenecek tutar aşağıdakilerden oluşmaktadır:

- Vergilerin/gümrük vergilerinin tamamı
- Vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezalarının % 50'si
- İştirak, teşvik ve yardım fiilleri nedeniyle kesilen vergi cezalarının % 50'si
- Gümrük yükümlülüğü nedeniyle gümrük vergisi aslına bağlı olmaksızın kesilen idari para cezalarının % 50'si
- Sayılan kamu alacakları için hesaplanacak faiz, gecikme faizi ve zamları yerine Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar TEFE/ÜFE aylık değişim oranlarına göre hesaplanan tutar.

14. Bu durumda silinecek borç tutarı olarak neler kalmaktadır?

Yukarıda sayılan tutarların ödenmesi halinde tahsilinden vazgeçilecek, bir başka ifadeyle silinecek borçlar şunlardır:

- Vergi aslına bağlı kesilen cezaların tamamı
- Bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezalarının kalan % 50'si
- İştirak, teşvik ve yardım fiilleri nedeniyle kesilen vergi cezalarının kalan % 50'si
- Gümrük yükümlülüğü nedeniyle gümrük vergisi asıllarına bağlı olmaksızın kesilen idari para cezalarının kalan % 50'si
- Vergilere ilişkin faiz, gecikme zammı ve gecikme faizleri

15. Daha rahat görebilmek için, yukarıdaki özet tek bir tabloda gösterilebilir mi?

Kesinleşmiş kamu alacakları için Kanun'dan yararlanılması durumunda, ödenecek ve silinecek tutarlar aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
Vergi/Gümrük vergisi aslının tamamı	Vergi aslına bağlı kesilen cezaların tamamı
Vergi aslına bağlı olmayan cezaların % 50'si	Vergi aslına bağlı olmayan cezaların % 50'si
Gümrük vergisi aslına bağlı olmayan idari para cezalarının % 50'si	Gümrük vergisi aslına bağlı olmayan idari para cezalarının % 50'si
Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine, ödenecek tutar üzerinden TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar.	Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamı.

16. Yukarıda yapılan açıklamalar vergiler ve gümrük vergileri için. Diğer kesinleşmiş kamu alacakları için, örneğin trafik para cezaları gibi borçlar için yeniden yapılandırma talep edilmesi durumunda ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?



Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde sayılan idari para cezaları (Trafik cezaları, seçimlerde mazereti olmaksızın oy kullanmayanlara kesilen idari para cezaları, vb) için yeniden yapılandırma talep edilmesi halinde ödenecek ve silinecek tutarlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
İdari para cezasının tamamı	Cezaya bağlı fer'i alacakların tamamı.
Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar.	

17. İhtirazi kayıtla verilen beyannameler üzerine tahakkuk eden vergiler için özel bir durum var mı?

İhtirazi kayıtla verilen beyannameler üzerine tahakkuk etmiş vergiler için özel bir düzenleme yapılmış, ancak kesinleşmiş vergilerle bir farklılık yaratılmamıştır.

Düzenlemeye göre;

- İhtirazi kayıtla verilen beyannameler üzerine tahakkuk etmiş verginin tamamı ile TEFE/ÜFE aylık değişim oranlarına göre hesaplanan tutarın ödenmesi halinde,
- Gecikme zammı ve gecikme faizi ödenmeyecektir.

18. 2010 yılı geçici vergi borçları için de yeniden yapılandırma hükümlerinden yararlanılabilir mi?

2010 yılında tahakkuk edip Kanun'un yayımı tarihine tarihe kadar ödenmemiş olan geçici vergilere bağlı gecikme faizi ve gecikme zamları yerine, Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar ödenerek madde hükmünden yararlanılabilir.

Bu durumda, 2010 yılına ilişkin yıllık gelir/kurumlar vergisinin tahakkukunu müteakip ödenecek taksitlerde, vergi aslının ödenmesi şartı aranmaz.

19. Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'na göre, vergi borcu bulunan motorlu taşıtların fenni muayeneleri yapılmamaktadır. Bu durum MTV için yeniden yapılandırmadan yararlanmayı fiilen engellemez mi?

Kanun'un 2. maddesinde yapılan düzenlemeye göre, bir taşıta ait ödenmemiş motorlu taşıtlar vergisi için bu madde hükmünden yararlanılması durumunda, Kanun'da belirtilen ödeme süresi sonuna kadar Motorlu Taşıtlar Vergisi Kanunu'nun 13. maddesinin (d) fıkrası hükmü uygulanmayacaktır.

Söz konusu maddede, ilgili kurumların, taşıtların fenni muayenelerini yapmadan, denize veya uçuşa elverişli belgelerini vermeden önce, verginin ödenip ödenmediğini araştırmak zorunda oldukları hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan düzenleme gereği, yeniden yapılandırma kapsamında taksitlendirilen verginin ödeme süresi sonuna kadar, bahse konu taşıtların fenni muayeneleri yapılabilecek, denize veya uçuşa elverişli belgesi verilebilecektir.



Ödenmemiş motorlu taşıtlar vergisi borcunun taksitlendirilmesi, aracın fenni muayenesinin yapılmasını engellemez.

20. Dahilde işleme rejimi kapsamında doğan takibe konu kamu alacakları için Kanun'dan yararlanmak mümkün müdür?

31.12.2010 tarihine kadar, dâhilde işleme rejimi kapsamında gümrük yükümlülüğü doğan ancak Kanun'da öngörülen başvuru süresi sonuna kadar ihracat taahhüt hesabı müeyyideli kapatılan dâhilde işleme izin belgesi/dâhilde işleme izni kapsamına giren takibe konu kamu alacakları için özel bir düzenleme yapılmıştır.

Yapılan düzenlemeyle, dahilde işleme rejimi kapsamında ithalatı yapılan, ancak taahhüt edilmiş ihracatın öngörülen sürede yapılamaması nedeniyle ihracat taahhüt hesabının müeyyideli kapatılması sonucu Gümrük Kanunu'na göre teminata bağlanan vergilerin ve fer'ilerinin, kesinleşmiş kamu alacakları için öngörülen hükümler çerçevesinde ödenebilmesine olanak sağlanmıştır.

Yapılan düzenlemeden yararlanılması durumunda;

- Vergilerinin tamamı ile
- Ödenecek vergi tutarı üzerinden TEFE/ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınarak hesaplanacak tutar ödenecek,
- Cezaların tamamının tahsilinden vazgeçilecektir.

21. Kesinleşmiş borçlar için yeniden yapılandırma olanağından yararlanmak için istenen koşullar nelerdir?

Düzenlemeden yararlanılması;

- Dava açılmaması
- Dava açılmışsa davadan vazgeçilmesi
- Kanun yollarına başvurulmaması

koşullarına bağlıdır. Bu çerçevede Kanun hükmünden yararlanmak üzere başvuracakların, tahsilât işlemlerinden dolayı açtıkları davalardan da vazgeçmeleri gerekecektir.

22. Yeniden yapılandırmadan yararlanma prosedürü nasıldır?

Kesinleşmiş borçlar için yeniden yapılandırma olanağından yararlanmak için, Kanun'un yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar yazılı olarak başvurmak gerekir.

Buna göre Kanun'un Şubat 2011'de yayımlanması halinde Nisan 2011 sonuna kadar başvurular yapılabilecektir.

Düzenlemeden yararlanacaklar için Gelir İdaresinin hazırladığı örnek başvuru formları kullanılacaktır.

23. Birden fazla vergi dairesine olan borçlar için başvuru nasıl yapılacaktır?

Birden fazla vergi dairesine borcu olanların, bu borçlarla ilgili olarak Kanun'dan yararlanmak istemeleri durumunda, her bir vergi dairesine ayrı ayrı başvurmaları gerekmektedir.

24. Yeniden yapılandırmadan sadece bazı borçlar için yararlanmak mümkün müdür?

Düzenleme kapsamına giren kesinleşmiş toplam borçlar için yapılandırmadan yararlanılabileceği gibi sadece belirlenen dönem ve vergi türleri için de yapılandırma talep edilebilir.



25. Tecilli borçlar için yeniden yapılandırmadan yararlanmak mümkün müdür?

Kanun kapsamına giren kamu alacaklarının, Kanun'un yayımı tarihinden önce 6183 sayılı Kanun kapsamında tecil edilmiş ve tecil şartlarına uygun ödeniyor olması halinde, Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla ödeme süresi geçmemiş taksitler için Kanun hükümlerinden yararlanmak mümkündür.

Tecilli borçlar için yeniden yapılandırmanın talep edilmesi durumunda, tecil şartlarına uygun olarak ödenen taksit tutarları için tecil hükümleri geçerli sayılır. Bu şekilde ödenmiş taksit tutarlarına tecil tarihi ile ödeme tarihi arasında geçen süre için sadece ilgili kanunun öngördüğü faiz uygulanmış ve tahsil edilmiş olduğundan, ödenmiş kısım ile ilgili herhangi bir işlem yapılmaz. Kalan taksit tutarları vadesinde kısmen veya tamamen ödenmemiş alacak kabul edilerek Kanun'un 2. maddesi hükümleri uygulanır.

26. Yeniden yapılandırmadan yararlanılması halinde ödenecek tutar nasıl hesaplanacaktır?

Yukarıda yer alan sorulara verilen yanıtlardan da anlaşıldığı gibi, genel olarak; borç tutarının tamamı veya bir kısmı ile gecikme faiz veya zammı yerine TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanan tutar ödenecektir.

Ödenecek tutarın hesaplamasında, TEFE/ÜFE aylık değişim oranları dikkate alınarak hesaplanacak kısım dışında bir özellik bulunmamaktadır.

Düzenleme kapsamında ödenecek toplam tutarın hesaplanmasında vergi asıllarına;

- Vade tarihinden, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar gecikme zammı yerine,
- Daha önce hesaplanmış gecikme faizi olması halinde, bu faizin hesaplandığı süre dikkate alınarak, gecikme faizi yerine.

Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplama yapılacaktır.

TEFE/ÜFE aylık değişim oranları kavramı, Kurumun her ay için belirlediği;

- 31.12.2004 tarihine kadar toptan eşya fiyatları endeksi (TEFE) aylık değişim oranlarını,
- 01.01.2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını, ifade etmektedir.

27. TEFE/ÜFE hesabına ilişkin yöntem nedir?

TEFE/ÜFE aylık değişim oranlarına göre yapılacak hesaplamaların yöntemine ilişkin Kanun'da herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Dolayısıyla hesaplamada; Vergi Usul Kanunu'nun gecikme faizi ve 6183 sayılı Kanun'un gecikme zammı hesaplama yöntemlerinin kullanılması gerekir. Buna göre **Kanun uygulamasında yapılacak farklılık sadece aylık gecikme faizi ve gecikme zammı oranı yerine, TEFE/ÜFE aylık değişim oranlarının kullanılmasıdır**. Söz konusu Kanun'larda yer alan gecikme faizi / gecikme zammı hesap yöntemlerini hatırlatmak gerekirse;

- Vergi Usul Kanunu'nun 112. maddesinde yer alan düzenleme çerçevesinde, gecikme faizinin hesabında ay kesirleri dikkate alınmamakta,
- 6183 sayılı Kanun'un 51. maddesinde yer alan düzenlemeye göre ise ay kesirlerine isabet eden gecikme zammı günlük olarak hesaplanmaktadır.

Gecikme faizi/gecikme zammı yerine TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak yapılacak hesaplamada, toplam TEFE/ÜFE oranı hesaplanacak, bu oran vergi aslına uygulanarak gecikme faizi/gecikme zammı yerine ödenecek tutara ulaşılacaktır. Toplam TEFE/ÜFE oranının hesaplanmasında, **pozitif veya negatif olup olmadığına**



bakılmaksızın, aylık TEFE/ÜFE oranları toplanacaktır.

28. TEFE/ÜFE oranlarına nasıl ulaşılabilir?

TEFE/ÜFE aylık değişik oranlarına Türkiye İstatistik Kurumuna ait www.tuik.gov.tr adresinden, gecikme faizi ve gecikme zammı oranlarına ise www.vergiportali.com adresinden ulaşılabilir.

Kanun'un yayımı sonrasında yayımlanacak Genel Tebliğ ekinde, bütün olasılıklar dikkate alınarak uzun yıllar öncesine ulaşan bir tabloda TEFE/ÜFE aylık değişim oranlarına yer verileceği tahmin edilmektedir.

Aşağıda uzun yılları kapsayan bir tablo yerine, karşılaştırma yapmak isteyenlere bir fikir vermesi açısından, 2005-2010 dönemi aylık ÜFE oranları ile gecikme faizi/gecikme zammı oranlarının yer aldığı tablolara yer verilmiştir.

2005-2010 ÜFE oranları

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ocak	-0.41	1.96	-0.05	0.42	0.23	0.58
Şubat	0.11	0.26	0.95	2.56	1.17	1.66
Mart	1.26	0.25	0.97	3.17	0.29	1.94
Nisan	1.21	1.94	0.80	4.50	0.65	2.35
Mayıs	0.20	2.77	0.39	2.12	-0.05	-1.15
Haziran	-0.48	4.02	-0.11	0.32	0.94	-0.50
Temmuz	-0.74	0.86	0.06	1.25	-0.71	-0.16
Aęustos	1.04	-0.75	0.85	-2.34	0.42	1.15
Eylül	0.78	-0.23	1.02	-0.90	0.62	0.51
Ekim	0,68	0,45	-0,13	0,57	0,28	1,21
Kasım	-0,95	-0,29	0,89	-0,03	1,29	-0,31
Aralık	-0,04	-0,12	0,15	-3,54	0,66	1,31

2005-2010 gecikme faizi / gecikme zammı oranları		
Dönem	Oran (Aylık %)	Yasal Düzenleme
01.01.2005 - 01.03.2005	4,00	2003/6345 Sayılı BKK
02.03.2005 - 20.04.2006	3,00	2005/8551 Sayılı BKK



21.04.2006 - 18.11.2009	2,50	2006/10302 Sayılı BKK
19.11.2009 - 18.10.2010	1,95	2009/15565 Sayılı BKK
19.10.2010 -	1,40	2010/965 Sayılı BKK

29. Tablolara bakıldığında yeniden yapılandırma ile önemli bir avantaj sağlandığı görülüyor. Avantajın boyutunu gösteren bir örnek verilebilir mi?

Tabloların incelenmesinden de görüleceği üzere, **2010 yılı için** uygulanacak gecikme faizi / gecikme zammı oranı % **22,30** olabileceken, Vergi Affıyla yapılan düzenleme sonucu hesaplamada dikkate alınacak Toplam ÜFE oranı % **8,59** olmaktadır. Buna göre 2010 başı itibarıyla var olan 100 liralık gecikme faizi / gecikme zammı borç tutarı, Kanun'la getirilen olanaktan yararlanılması halinde yaklaşık 38 liraya düşmektedir.

Verilen örnek hesaplama, Kanun'la getirilen avantajın büyüklüğünü ve Kanun'un bu yönüyle gerçek bir af getirdiğini göstermektedir.

30. TEFE/ÜFE aylık değişim oranları kullanılarak hesaplama nasıl yapılmaktadır, rakamsal bir örnek verilebilir mi?

Gecikme faizi ve gecikme zammı yerine, TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarı, www.vergiportali.com adresinde yer alan "VERGİ AFFI HESABI" menüsünü kullanarak rahatlıkla bulabilirsiniz.

31. Yeniden hesaplanan borç tutarı ne zaman ve nasıl ödenecektir?

Yukarıda açıklandığı şekilde yeniden hesaplanan kesinleşmiş vergi borçlarının bir defada veya taksitle ödenmesi konusunda borçluların tercih olanağı bulunmaktadır. Tercihini taksitler halinde ödemek yönünde kullananlara 36 aya kadar vade tanınabilmektedir.

32. Taksitle ödemenin tercih edilmesi halinde ne kadar faiz ödenecektir?

Öngörülen ödeme koşullarına göre;

- Peşin ödemelerde ödenecek tutarda bir artırım yapılmayacak,
- Taksitle ödeme olanağının kullanılması durumunda, taksitler tercih edilen ödeme süresine göre belli bir katsayıyla artırılabilecek, artırılmış tutarlar taksit sayısına bölünerek borç tutarı eşit taksitler halinde ödenecektir. Tercih edilebilecek taksit sayısı, tercih edilen taksit sayısına göre ödeme vadesi ve ödeme vadesine göre ödenecek tutarın hesaplanmasında dikkate alınacak katsayı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Seçilen Taksit Sayısı	Ödeme Süresi (Ay)	Katsayı
6	12	1,05
9	18	1,07
12	24	1,10
18	36	1,15

33. Taksitle ödeme halinde, faiz hesabı ve taksit tutarlarına ilişkin basit bir örnek verilebilir mi?

Kanun kapsamına giren ve yeniden yapılandırma çerçevesinde 100.000 TL ödenecek borcu



hesaplanan bir mükellefin, bu borcunu 6 taksitte / 12 ayda ödemeyi tercih etmesi durumunda;

- ✓ Ödenecek toplam borç tutarı (100.000 TL x 1,05 =) 105.000 TL,
- ✓ Taksit tutarı ise (105.000 TL / 6 =) **17.500 TL**

olmaktadır.

34. Taksitlendirme ve diğer ödeme koşulları bütün borçlar ve borçlular için aynı mıdır?

Ödeme koşulları genel olarak yukarıda açıklandığı gibidir. Ancak Kanun kapsamındaki bazı borçlar ve borçlular için farklı düzenlemelerin yapıldığı durumlar da bulunmaktadır. Bu özel düzenlemeler yeri geldikçe belirtilecektir. Özel düzenleme olmadığı durumlarda ise yukarıda özetlenen açıklama geçerlidir.

35. Yeri gelmişken, başta sporcular ve spor kulüpleri için özel düzenleme yapılmış olmalı?

Sporcu ücretleri tutarına bakılmaksızın beyan dışı olduğu için, bu konuda özel düzenleme yapma ihtiyacı da olmamıştır.

Spor kulüpleri için ise özel ödeme koşulları belirlenmiştir. Spor kulüpleri için geçerli olan taksitlendirme koşulları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Seçilen Taksit Sayısı	Ödeme Süresi (Ay)	Katsayı
24	48	1,20
30	60	1,25
36	72	1,30
42	84	1,35

36. Taksit sayısı ve ödeme süresi serbestçe seçilebilir mi?

Tablolarda yer alan taksit sayısı ve vade seçeneklerinden herhangi birisi serbestçe seçilebilir. Örneğin isteyen 6 taksitte /12 ayda ödeme seçeneğini, isteyen de 18 taksitte / 36 ayda ödeme tercihi yapabilir.

Ancak seçenekler tabloda yer alan alternatiflerle sınırlıdır. Tablolarda yer alanlar dışında bir taksit sayısının ve vadenin, örneğin 10 taksitte 20 ayda ödeme alternatifinin seçilmesi olanaklı değildir.

37. Taksitlerin zamanında ödenmemesinin sonucu nedir?

Kesinleşmiş borçlarını yeniden yapılandırarak taksitle ödemek isteyenlerin, taksitlerini zamanında ödemeleri gerekmektedir.

Bir takvim yılında iki veya daha az taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, Kanun hükümlerinden yararlanılmaya devam edilebilmektedir. Ancak bu durumda, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen her ay ve kesri için gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi gerekmektedir.

Bir takvim yılında ikiden fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı tamamen kaybedilmektedir.

Kanun hükümlerinden yararlanma hakkının kaybedilmesi durumu açık olmamakla birlikte, alacağın yeniden yapılandırılması hakkının baştan itibaren kaybedileceği ve yapılandırma hiç yapılmamış gibi kamu alacağının takip edilebileceği düşünülmektedir.



38. Yeniden yapılandırmadan yararlananların cari dönem vergilerinin ödemesini aksatmalarının hukuki bir sonucu var mıdır?

Kesinleşmiş borçlarını yeniden yapılandırarak taksitle ödemek isteyenlerin, taksit ödeme süresi içinde, aşağıda sayılan vergi türleri itibariyle, cari dönem vergilerini de zamanında ödemeleri gerekmektedir.

- Yıllık gelir vergisi
- Yıllık kurumlar vergileri
- Gelir (stopaj) vergisi
- Kurumlar (stopaj) vergisi
- Katma değer vergisi ve
- Özel tüketim vergisi

Bu vergilerin çok zor durum olmaksızın her bir vergi türü itibariyle bir takvim yılında ikiden fazla vadesinde ödememesi ya da eksik ödenmesi halinde, yapılandırılan borçlara ilişkin kalan taksitlerin ödeme hakları kaybedilmektedir.

Kanun'da çok zor durum hali tanımlanmamıştır. Uygulamanın 6183 sayılı Kanun'un 48.

maddesinde yer alan tecille ilgili düzenlemede olduğu şekilde yapılacağı düşünülmektedir.

Kanun'da yer alan, kalan taksitlerin ödeme haklarının kaybedileceğine ilişkin hüküm açık olmamakla birlikte, belirtilen koşulun gerçekleşmemesi durumunda, ödenmeyen taksitlerin muaccel hale geleceği ve kalan borç için gecikme faizi hesaplanacağı düşünülmektedir.

39. Yukarıda ayrıntılı olarak açıklandı ama kesinleşmiş bir vergi borcunu yeniden yapılandırmanın avantajlarını bir kere daha özetleyebilir miyiz?

Yukarıdaki bölümlerde açıklandığı üzere, kesinleşmiş kamu alacaklarında esas olarak;

- Borç aslının tamamı ödenmekte,
- Cezaların tamamı veya bir kısmı silinmekte,
- Gecikme faiz ve zamlarının yerine TEFE/ÜFE aylık değişim oranlarına göre yeniden hesaplanan tutar ödenmekte,
- Ödenecek toplam tutar 36 aya varan bir süre için taksitlendirilmektedir.

Cezaların tamamen veya kısmen silinmesi ve düşük faizle taksitlendirme de önemli olmakla birlikte, enflasyon oranlarına göre oldukça **yüksek olan gecikme faizi/zammının silinerek TEFE/ÜFE aylık değişim oranlarına göre yeni bir faiz hesaplanması** çok daha önemli avantaj sağlamaktadır.

Sağlanan avantaja bir örnek verilirse; 30.04.2006 vadeli 100.000 TL tutarlı bir kamu alacağının 6183 sayılı Kanun çerçevesinde 31.01.2011 tarihi itibariyle gecikme zammı yaklaşık **133.000 lira iken**, yeniden yapılandırma çerçevesinde ÜFE aylık değişim oranlarına göre hesaplanan faiz tutarı yaklaşık **38.000 liradır**. Görüldüğü gibi yeniden **yapılandırma ile gecikme zammı tutarının 1/3'ü ödenmekte, 2/3'ü ise silinmektedir**. Bu oran kamu alacağının vadesine bağlı olarak değişmektedir.

40. Kesinleşmiş vergi borçlarında olduğu gibi kesinleşmemiş borçlar için de Kanun'la getirilmiş olanaklar var mıdır?

Kanun'la, borcun bulunduğu aşamaya bağlı olarak, kesinleşmemiş vergi borçları için de bazı



kolaylıklar getirilmiştir.

41. Hangi kesinleşmemiş borçlar için Kanun hükümlerinden yararlanılabilir?

Kanun'un 3. maddesinde yapılan düzenlemeyle, Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan amme alacaklarının yapılandırılması düzenlenmiştir.

Yapılan düzenlemeyle madde kapsamına;

- Vergi ve gümrük vergileri
- Vergi/Gümrük vergilerine ilişkin ceza, faiz, gecikme faizi ve gecikme zamları
- Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde sayılan idari para cezaları (Trafik cezaları, seçimlerde mazereti olmaksızın oy kullanmayanlara kesilen idari para cezaları, vb cezalar olup İkinci Bölümde 1/a kısmında ayrıntısı verilmiştir)

girmektedir.

42. Dönem açısından da bir sınırlama var mıdır?

Kanun'da dönem açısından özel bir belirleme yapılamamış olup, Kanun kapsamına giren bütün dönemler için düzenlemeden yararlanmak mümkündür. Kanun kapsamına giren dönemler yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığından, burada tekrarlanmayacaktır.

43. Kanun hükümlerinden yararlanılması durumunda, ödenecek tutar nedir?

Kapsama giren ihtilafli vergi ve cezaların bir kısmı ile TEFE/ÜFE oranı dikkate alınarak hesaplanacak tutarın ödenmesi halinde, vergi ve cezaların bir kısmı ile faiz ve zamların tahsilinden vazgeçilmektedir.

Ödenecek ve silinecek alacak tutarları, tarhiyatın/ihtilafın bulunduğu aşamaya göre değişmektedir.

44. O zaman sırayla gidelim. İlk önce, tarhiyat yapılmış ancak henüz dava açma açılmamış ve dava açma süresi geçmemişse ne olur? Tablo halinde ve ödenecek/silinecek borçları aynı tabloda göreceğiz.

Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla, dava açma süresi henüz geçmemiş olan tarhiyatlar için Kanun hükümlerinden yararlanılması durumunda, ödenecek ve silinecek borçlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
Vergi/Gümrük vergisi aslının %50'si	Vergi/Gümrük vergisi aslının % 50'si
Asla bağlı olmayan cezaların % 25'i	Vergi/Gümrük vergisi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezalarının / idari para cezalarının ile bu



	cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamı
Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine, ödenecek tutar üzerinden TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar	Asla bağlı olmayan cezaların % 75'i
	Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamı

45. Dava açılmış ancak henüz bir karar çıkmamışsa ne olur?

Kanun'un yayımlandığı tarih itibariyle ilk derece mahkemesi nezdinde dava açılmış tarhiyatlar için Kanun hükümlerinden yararlanılması durumunda herhangi bir şey değişmemektedir. Bir önceki sorunun cevabında olduğu gibidir.

46. Dava itiraz veya temyiz aşamasında ise ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?

Kanun'da yer alan düzenlemeye göre, Kanunun yayımlandığı tarih itibariyle;

- Bölge İdare Mahkemeleri veya Danıştay nezdinde ilgisine göre itiraz veya temyiz süreleri geçmemiş veya
- İtiraz veya temyiz yoluna başvurulmuş ya da karar düzeltme talep süresi geçmemiş veya
- Karar düzeltme yoluna başvurulmuş

olan tarhiyat ve tahakkuklarda, ödenecek kamu alacağının tespitinde, Kanun'un yayımlandığı tarih itibariyle tarhiyatın/tahakkukun bulunduğu son durum esas alınarak ödenecek ve silinecek borç tutarı tespit edilmektedir.

47. Son kararın mükellef lehine olduğu durumda ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?

Son kararın mükellef lehine (terkin) olması halinde ödenecek ve tahsilinden vazgeçilecek tutarlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
İlk tarhiyata / tahakkuka esas alınan vergi/gümrük vergisi aslının %20'si	Vergi/Gümrük vergisi aslının % 80'i
Asla bağlı olmayan cezaların % 10'u	Vergi/Gümrük vergisi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamı
Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine, ödenecek tutar üzerinden TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	Asla bağlı olmayan cezaların % 90'ı
	Faiz, gecikme faizi, gecikme zammı tutarının tamamı

48. Son kararın idare lehine veya kısmen idare lehine tadilen tasdik olması halinde ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?

Son kararın idare lehine (tasdik) veya kısmen idare lehine (tadilen tasdik) olması halinde ödenecek ve tahsilinden vazgeçilecek tutarlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır:



Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
Tasdik edilen vergi/gümrük vergisi aslının tamamı	Vergi/Gümrük vergisi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamı
Asla bağlı olmayan cezalarda tasdik edilen ceza tutarının % 25'i	Asla bağlı olmayan cezaların % 75'i
Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine, ödenecek tutar üzerinden TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	Faiz, gecikme faizi, gecikme zammı tutarının tamamı tutar.

49. Son kararın bozma kararı olması halinde ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?

Son kararın bozma kararı olması halinde ödenecek ve tahsilinden vazgeçilecek tutarlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
Vergi/Gümrük vergisi aslının % 50'si	Vergi/Gümrük vergisi aslının % 50'si
Asla bağlı olmayan cezaların %25'i	Vergi/Gümrük vergisi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamı
Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine, ödenecek tutar üzerinden TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	Asla bağlı olmayan cezaların % 75'i Faiz, gecikme faizi, gecikme zammı gibi fer'i alacaklar

50. Son kararın kısmen onama kısmen bozma kararı olması halinde ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?

Son kararın kısmen onama kısmen bozma olması halinde onanan kısım için ödenecek ve silinecek borçlar şöyledir:

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
Tasdik edilen vergi/gümrük vergisi aslının tamamı	Vergi/Gümrük vergisi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamı
Asla bağlı olmayan cezaların %25'i	Asla bağlı olmayan cezaların % 75'i
Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine, ödenecek tutar üzerinden hesaplanacak tutar	Faiz, gecikme faizi, gecikme zammı tutarının tamamı

51. Son kararın kısmen onama kısmen bozma kararı olması halinde ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?

Son kararın kısmen onama kısmen bozma olması halinde bozulan kısım için ödenecek ve silinecek borçlar şöyledir:



Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
Vergi/Gümrük vergisi aslının % 50'si	Vergi/Gümrük vergisi aslının % 50'si
Asla bağlı olmayan cezaların %25'i	Vergi/Gümrük vergisi aslına bağlı olarak kesilen vergi cezaları/idari para cezaları ile bu cezalara bağlı gecikme zamlarının tamamı
Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine, ödenecek tutar üzerinden TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar	Asla bağlı olmayan cezaların % 75'i Faiz, gecikme faizi, gecikme zammı tutarının tamamı

52. Ödenecek tutarın tespitinde en son kararın durumuna bakılmaktadır. En son karar nedir?

Ödenecek kamu alacaklarının tespitinde esas alınacak olan **en son karar**, tarhiyata/tahakkuka ilişkin verilen ve Kanunun yayımlandığı tarihten önce **tarafardan birine tebliğ edilmiş** olan karardır.

53. Kanun kapsamında olan kesinleşmemiş trafik para cezaları gibi idari para cezaları için Kanun hükümlerinden yararlanılması halinde ödenecek ve silinecek kısım nedir?

Kanun'un 1. Maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde sayılan idari para cezaları (trafik para cezaları da bunlardan biridir) için Kanun'un 3. Maddesi hükmünden yararlanılması durumunda, ödenecek ve silinecek ceza tutarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
İlk derece yargı merciinde ihtilafli olanlarda cezanın % 50'si	Kalan cezalar
İlk derece yargı merciinin cezayı kaldırdığı ancak itiraz veya temyiz merciinde yargılamanın devam ettiği safhada olanlarda cezanın %20'si	
İlk derece yargı merciinin kısmen veya tamamen onayladığı cezalarda onaylanan kısmın % 50'si	Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammının tamamı
Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine, ödenecek tutar üzerinden TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	

54. İştirak, teşvik ve yardım fiilleri nedeniyle kesilen cezalarda ödenecek ve silinecek ceza tutarları nedir?

Kesinleşmemiş bu cezalar nedeniyle Kanun'un 3. maddesinden yararlanılması durumunda,



ödenecek ve silinecek ceza tutarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
İlk derece yargı merciinde dava açılmış veya dava açma süresi geçmemişse cezanın % 25'i	Kalan ceza tutarı
İtiraz veya temyiz süreleri geçmemiş, itiraz veya temyiz yoluna başvurulmuş, karar düzeltme talep süresi geçmemiş veya karar düzeltme yoluna başvurulmuş olanlarda, son kararın; <ul style="list-style-type: none">• Terkin olması halinde cezanın % 10'u• Tasdik veya tadilen tasdik olması halinde tasdik edilen cezanın %25'i	Kalan ceza tutarı

55. Kanun'un yayımı tarihi itibariyle uzlaşma aşamasında bulunan kesinleşmemiş borçlar için Kanun hükümlerinden yararlanılabilir mi? Yaralanılırsa ödenecek ve silinecek borçlar nedir?

Kanun'un 3. maddesinin sekizinci fıkrası hükmüne göre, Kanun'un yayımı tarihi itibariyle uzlaşma başvurusunda bulunulmuş, ancak

- Uzlaşma günü verilmemiş veya
- Uzlaşma günü gelmemiş ya da
- Uzlaşma sağlanamamış olmakla birlikte dava açma süresi geçmemiş alacaklar düzenleme kapsamına girmektedir.

Bu aşamadaki tarihyatlar için getirilen olanaktan yararlanılması durumunda uygulama aşağıdaki şekilde olacaktır:

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
Vergi aslının % 50'si	Vergi aslının kalan % 50'si
Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine, ödenecek tutar üzerinden TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	Vergi aslına bağlı cezaların tamamı Gecikme faizi/ gecikme zammı tutarının tamamı

56. İlk derece yargı kararı üzerine tahakkuk eden ve Kanun'un yayımı tarihi itibariyle tecilli olan alacaklar Kanun kapsamında yapılandırılabilir mi?

Dava aşamasında olduğu halde ilk derece yargı kararı üzerine tahakkuk eden ve Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla tecilli olan alacaklar, kesinleşmemiş kamu alacaklarına ilişkin düzenleme çerçevesinde yeniden yapılandırılabilir.

Bu durumda, Kanun hükümlerinden yararlanılarak ödeme yapılmak istenmesi halinde, Kanun'un yayım tarihinden önce taksit tutarları ile birlikte ödenen tecil faizleri Kanun'un 21. maddesi hükmü çerçevesinde red ve iade edilmez.

Bu durumdaki alacaklar için madde hükmünden yararlanmak istenilmesi halinde



ödenmemiş alacak aslına; gecikme zammı / gecikme faizi yerine, TEFE/ÜFE tutarı hesaplanır. Vergi aslı ile TEFE/ÜFE tutarı toplanarak yapılandırılan alacak tutarının Kanun'da öngörülen süre ve şekilde ödenmesi halinde Kanun hükmünden yararlanılabilir.

57. Kesinleşmemiş borçlar için getirilen olanaktan yararlanma koşulları nelerdir?

Düzenlemeden yararlanılması;

- Dava açılmaması
- Dava açılmışsa davadan feragat edilmesi
- Kanun yollarına başvurulmaması

koşullarına bağlıdır.

58. Getirilen olanaktan nasıl yararlanılır? Yararlanma prosedürü nedir?

Kesinleşmemiş kamu alacaklarıyla ilgili uygulamadan yararlanabilmek için, Kanun'un yayımını izleyen ikinci ayın sonuna kadar yazılı olarak başvurulması gerekmektedir. Düzenlemeden yararlanacakların başvurularını Gelir İdaresinin örnek başvuru formlarını kullanarak yapmaları gerekir.

59. Kesinleşmemiş borçlar için Kanun hükümlerinden yararlanılması halinde, ödenecek tutar nasıl hesaplanacaktır?

Kanun kapsamına giren kesinleşmemiş kamu alacağı tutarının hesaplanması, esas olarak bir önceki bölümde kesinleşmiş alacaklarda olduğu gibidir.

Kapsama giren alacakların bir kısmı ile gecikme faizi/gecikme zammı yerine TEFE/ÜFE'ye göre hesaplanan tutar ödenecektir.

TEFE/ÜFE aylık değişim oranları kavramı, Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği;

- ✓ 31.12.2004 tarihine kadar toptan eşya fiyatları endeksi (TEFE) aylık değişim oranlarını,
- ✓ 01.01.2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını ifade etmektedir.

TEFE/ÜFE'ye göre yapılacak hesaplamada genel kurallar uygulanacak, toplam TEFE/ÜFE oranının hesaplanmasında, pozitif veya negatif olup olmadığına bakılmaksızın, aylık TEFE/ÜFE oranları toplanacaktır.

Gecikme faizi ve gecikme zammı yerine hesaplanacak TEFE/ÜFE tutarını,

<http://www.vergiportali.com/> adresinde yer alan "**VERGİ AFFI HESABI**" menüsünü kullanarak bulabilirsiniz.

60. Hesaplanan Tutar ne zaman ve nasıl ödenecektir?

Yukarıdaki bölümlerde açıklandığı şekilde yeniden hesaplanan borç tutarının bir defada veya taksitle ödenmesi konusunda borçluların tercih olanağı bulunmaktadır. Tercihini taksitler halinde ödemek yönünde kullananlara 36 aya kadar vade tanınabilmektedir.

Öngörülen ödeme koşullarına göre;



- Peşin ödemelerde ödenecek tutarda bir artırım yapılmamakta,
- Taksitle ödeme olanağının kullanılması durumunda, taksitler tercih edilen ödeme süresine bağlı olarak belli bir katsayıyla artırılmakta, artırılmış tutarlar taksit sayısına bölünerek borç tutarı eşit taksitler halinde ödenmektedir. Tercih edilebilecek taksit sayısı, tercih edilen taksit sayısına göre ödeme vadesi ve ödeme vadesine göre ödenecek tutarın hesaplanmasında dikkate alınacak katsayı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Seçilen Taksit Sayısı	Ödeme Süresi (Ay)	Katsayı
6	12	1,05
9	18	1,07
12	24	1,10
18	36	1,15

Bazı kurumlara olan borçlar için farklı bir ödeme takvimi belirlenmiş olup, bu konu kesinleşmiş kamu alacaklarıyla ilgili bölümde açıklanan şekildedir

61. Yapılandırma sonucu bulunan ödenecek tutar kredi kartı ile ödenebilir mi?

Yapılandırılan borçların kredi kartı kullanılarak ödenmesi mümkündür. Madde hükmüne göre kredi kartı kullanılarak ödeme yapılabilmesi için alacaklı idarenin tahsilata aracılık yapan bankalarla anlaşma yapması gerekmektedir. Bu konuda Maliye Bakanlığınca yapılacak açıklamanın beklenmesi gerekmektedir.

62. Mahsuben ödeme mümkün müdür?

Yeniden yapılandırma sonucu ödenecek vergilerin, iade alacaklarından mahsuben ödenmesi mümkündür.

Ancak, sade taleplerinin yerine getirilebilmesi için başvuru ve/veya taksit süresi içinde ilgili mevzuatın öngördüğü bilgi ve belgeleri tam ve eksiksiz olarak ibraz edilmesi gerekmektedir.

63. Yeniden yapılandırılan borçlarla ilgili haciz ve teminatların durumu ne olacaktır?

Ödenecek borçlarla ilgili olarak daha önce uygulanan hacizler, yapılan ödemeler nispetinde kaldırılacak ve buna isabet eden teminatlar iade edilecektir.

Buna göre, Kanun kapsamında borçları yeniden yapılandırılanların mal varlığına uygulanan hacizler, bu malların bölünebilir nitelikte olması ve haczin devam edeceği malların kamu alacağını karşılayacak değerde olması halinde, ödemeler nispetinde kaldırılacaktır.

Benzer şekilde, borçları Kanun hükmüne göre taksitlendirilenlerin teminat değişikliği talepleri de değerlendirilecek ve ödenen tutara isabet eden teminat iade edilecektir.

64. Taksitlerin zamanında ödenmemesinin sonucu nedir?

Kanun'un 3. maddesi kapsamındaki borçlarını yeniden yapılandırarak taksitle ödemek isteyenlerin, taksitlerini zamanında ödemeleri gerekmektedir.

Bir takvim yılında iki veya daha az taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, Kanun hükümlerinden yararlanılmaya devam edilebilmektedir. Ancak bu durumda, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar,



gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanun'un 51. maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi gerekmektedir.

Bir takvim yılında ikiden fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde Kanun hükümlerinden yararlanma hakkı tamamen kaybedilmektedir.

Kanun hükümlerinden yararlanma hakkının kaybedilmesi durumu açık olmamakla birlikte, alacağın yeniden yapılandırılması hakkının baştan itibaren kaybedileceği ve yapılandırma hiç yapılmamış gibi kamu alacağının takip edilebileceği düşünülmektedir.

65. Yapılandırma kapsamında taksitlendirilen borçlar, vergi borcu yoktur yazısı alınmasına engel midir?

Borçları Kanun kapsamında taksitlendirilen mükellefler tarafından, vergi borçlarının olup olmadığına dair yazı istenilmesi halinde taksitlendirme ihlal edilmediği sürece vergi dairelerince, vadesi geçmiş borcun bulunmadığına dair yazı verilecektir.

66. Taksit ödeme süresi içinde cari dönem vergilerinin zamanında ödenmemesinin sonucu nedir?

Kanun'un 3. maddesi kapsamına giren ihtilafli vergi borçlarını yeniden yapılandırarak bu borcunu taksitle ödemek isteyenlerin, taksit ödeme süresi içinde, aşağıda sayılan vergi türleri itibariyle, cari dönem vergilerini zamanında ödemeleri gerekmektedir.

- Yıllık gelir vergisi
- Yıllık kurumlar vergileri
- Gelir (stopaj) vergisi
- Kurumlar (stopaj) vergisi
- Katma değer vergisi ve
- Özel tüketim vergisi

Bu vergilerin çok zor durum olmaksızın her bir vergi türü itibariyle bir takvim yılında ikiden fazla vadesinde ödememesi ya da eksik ödenmesi halinde, yapılandırılan borçlara ilişkin kalan taksitlerin ödeme hakları kaybedilmektedir.

Kanun'da çok zor durum hali tanımlanmamıştır. Uygulamanın 6183 sayılı Kanun'un 48. maddesinde yer alan tecille ilgili düzenlemede olduğu şekilde yapılacağı düşünülmektedir.

Kanun'da yer alan, kalan taksitlerin ödeme haklarının kaybedileceğine ilişkin hüküm açık olmamakla birlikte, belirtilen koşulun gerçekleşmemesi durumunda, ödenmeyen taksitlerin muaccel hale geleceği ve kalan borç için gecikme faizi hesaplanacağı düşünülmektedir.

67. Kesinleşmemiş borçları yeniden yapılandırmanın avantajları özetle nedir?

Yukarıdaki bölümlerde açıklandığı üzere, kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan kamu alacaklarında genel olarak;

- Borç aslının % 50'si silinmekte,
- Cezaların tamamı veya bir kısmı silinmekte,
- Gecikme faiz ve zamlarının yerine, ödenecek borç aslı üzerinden TEFE/ÜFE oranına göre yeniden hesaplanan tutar ödenmekte,
- Ödenecek toplam tutar 36 aya varan bir süre için taksitlendirilmektedir.



Cezaların tamamen veya kısmen silinmesi de önemli olmakla birlikte, vergi aslının yarısının tahsilinden vazgeçilmesi ve enflasyon oranlarına göre oldukça **yüksek olan gecikme faizi/zammının silinerek TEFE/ÜFE oranlarına göre yeni bir faiz hesaplanması** çok daha önemli avantajlar sağlamaktadır.

68. Sigorta primi borçlarını bir yana bırakırsak, vergiler dışında Kanun kapsamına giren borçlar nelerdir, bu borçlar için Kanun'dan nasıl yararlanır, yararlanılırsa ne kadar ödeme yapılır, ne kadar borç silinir?

Kanun'la vergi/gümrük vergisi ve sigorta prim alacakları dışında çok sayıda kamu alacağı da yeniden yapılandırma kapsamına alınmıştır.

Ayrıntısına girmemekle birlikte, vergi ve prim borçları dışında kapsama alınan kamu alacaklarına ilişkin bir **özet tablo** aşağıda yer almaktadır.

Kapsam	Ödenecek/Silinecek Borç Tutarı	Koşullar/Yapılacak İşlemler
<i>Belediyelerin kapsama giren asli ve fer'i alacakları</i>		
Vadesi 31.12.2010 tarihinden önce olduğu halde Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan ücret alacakları ile bunlara bağlı fer'i alacaklar	Alacak aslının tamamı ile TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar ödenir.	Genel ödeme süresinde ödenir.
Vadesi 31.12.2010 tarihinden önce olduğu halde Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan su kullanımından kaynaklanan alacaklar	Fer'i alacakların tamamı silinir	
<i>Büyükşehir belediyelerinin su ve atık su alacakları</i>		
Vadesi 31.12.2010 tarihinden önce olduğu halde Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan su ve atık su bedeli alacakları ile bu alacaklara bağlı faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'i alacaklar	Alacak aslının tamamı ile TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar ödenir.	Genel ödeme süresinde ödenir.
	Fer'i alacakların tamamı silinir	



Kapsam	Ödenecek/Silinecek Borç Tutarı	Koşullar/Yapılacak İşlemler
OSB'nin elektrik, su doğalgaz alacakları ile yönetim aidatları alacakları		
31.12.2010 tarihi itibariyle ödeme süresi geçtiği halde Kanun'un yayımı tarihi itibariyle ödenmemiş bulunan alacaklar	Alacak aslının tamamı ile TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar ödenir.	Kanun'un yayımını izleyen üçüncü aydan başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde en çok oniki taksitte tamamen ödenir.
<u>Düzenleme kapsamında işlem yapılmasına OSB müteşebbis heyetleri/genel kurulları yetkilidir.</u>	Fer'i alacakların tamamı silinir.	
TEDAŞ veya hissedarı olduğu elektrik dağıtım şirketlerinin elektrik tüketiminden kaynaklanan alacakları		
Vadesi 31.12.2010 tarihi itibariyle geldiği halde Kanun'un yayımı tarihi itibariyle ödenmemiş olan alacaklar	Alacak aslının tamamı ile TEFE/ÜFE' ye göre hesaplanan tutar ödenir.	Kanun'un yayımını izleyen ikinci ayın sonuna kadar başvuru, üçüncü aydan başlamak üzere ödeme.
	Alacaklara ilişkin ferilerin tamamı silinir.	Dava konusu edilmiş alacaklarda, mahkeme ve icra masrafları ile vekâlet ücreti ilk taksitle birlikte ödenir.
TRT'nin elektrik enerjisi satış bedeli payı ve bandrol ücretlerinden kaynaklanan alacakları		
31.12.2011 tarihine kadar bildirilmesi gereken yükümlülüklerle ilişkin olup, Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar vadesi geldiği halde ödenmemiş veya ödeme süresi geçmemiş olan elektrik enerjisi satış bedeli ve bandrol ücretleri.	Alacak aslı ile TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanan tutar ödenecek	Dava açılmaması, açılan davalardan vazgeçilmesi koşulu ile düzenlemeden yararlanılır.
	İdari para cezalarının % 25'i ödenecek	Genel ödeme süresinde ödenir.
31.12.2010 tarihinden önce yapılan tespitlere ilişkin olup, Kanun'un yayımı tarihi itibariyle ödenmemiş idari para cezaları	Faiz ve gecikme faizinin tamamı ile idari para cezalarının % 75'i silinecek	Takip masraflarının ilk taksitle birlikte ödenmesi gerekir.
KOSGEB'in desteklerden kaynaklanan alacakları		
31.12.2010 tarihinden önce kullanılan ve Kanun'un yayımı tarihinden önce uygunsuzluğu tespit edilmiş olan veya bu tarih itibariyle geri ödemeleri ihlal edilmiş olan alacaklar	Destekten kaynaklanan alacak tutarının tamamı ile bu tutar için TEFE/ÜFE' ye göre hesaplanan tutar ödenir	Davalardan vazgeçilir.
		Genel ödeme süresi içinde ödenir.
	Faizin tamamı silinir	Yargılama giderleri ve vekâlet ücretleri ilk taksitle birlikte ödenir.



Kapsam	Ödenecek/Silinecek Borç Tutarı	Koşullar/Yapılacak İşlemler
<i>Kültür ve tabiat varlıklarının korunması, bakım ve onarımı amacıyla kullanılan kredi alacakları</i>		
Kültür ve Turizm Bakanlığınca kültür varlıklarının korunması, bakım ve onarımı amacıyla 31.12.2010 tarihinden önce kullanılan ve Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan kredi alacakları	Alacak aslının tamamı ile bu tutar için TEFE/ÜFE'ye göre hesaplanan tutar ödenir	Kanun'un yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar başvurulur
	Fer'lerin tamamı silinir	Kanun'un yayımı tarihini izleyen dördüncü aydan başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde en çok onsekiz eşit taksitte ödenir.
<i>Sulama kooperatifleri ve sulama birliklerinin tarımsal sulama faaliyetlerinden kaynaklanan alacakları</i>		
Sulama kooperatifleri ve sulama birliklerinin tarımsal sulama faaliyetlerinden kaynaklanan alacaklarından, 31.12.2010 tarihi itibarıyla vadesi geldiği halde Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olanlar	Alacak aslının tamamı ile bu tutar için TEFE/ÜFE'ye göre hesaplanan tutar ödenir.	Kanun'un yayımı tarihini izleyen dördüncü ayın sonuna kadar başvurulur.
	Fer'ilerin tamamı silinir.	Kanun'un yayımı tarihini izleyen dokuzuncu aydan başlamak üzere beş eşit taksitte ödenir.
<i>Kamu arazilerinin tahsisinden kaynaklanan alacaklar</i>		
Orman sayılan yerler, Hazine'nin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlar hakkında yapılan kesin izin, kesin tahsis, kullandırma kararı, irtifak hakkı, kullanma izni ve kiralama işlemlerinden kaynaklanan ve vadesi 31.12.2010 tarihi itibarıyla geldiği halde Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla ödenmemiş olan kullanım bedelleri ve hasılat/ticari kar payları	Alacak aslının tamamı ile bu tutar için TEFE/ÜFE'ye göre hesaplanan tutar ödenir.	Kanun'un yayımı tarihini izleyen üçüncü aydan başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde en çok onsekiz eşit taksitte ödenir.
	Gecikme zammı ve faiz gibi fer'ilerin tamamı silinir.	
<i>Orman Kanunu, Turizmi Teşvik Kanunu ve Milli Parklar Kanunu kapsamında yapılan tahsislerden kaynaklanan alacaklar</i>		
Orman Kanunu, Turizmi Teşvik Kanunu ve Milli Parklar Kanunu kapsamında yapılan tahsislerden kaynaklanan, vadesi 31.12.2010 tarihi itibarıyla geldiği halde Kanun'un yayımı tarihinde ödenmemiş olan; arazi tahsis bedeli, ağaçlandırma bedeli, ağaçlandırma ve erozyon kontrol bedeli, yüzde 3 proje bedeli ve toprak bedeli	Alacak aslının tamamı ile bu tutar için TEFE/ÜFE'ye göre hesaplanan tutar ödenir	Kanun'un yayımı tarihini izleyen üçüncü aydan başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde en çok onsekiz eşit taksitte ödenir.
	Gecikme zammı ve faiz gibi fer'ilerin tamamı silinir.	



Kapsam	Ödenecek/Silinecek Borç Tutarı	Koşullar/Yapılacak İşlemler
<i>SGK mülkiyetindeki taşınmazları kiralananmasından kaynaklanan alacaklar</i>		
SGK mülkiyetindeki taşınmazları kiralananmasından kaynaklanan, vadesi 31.12.2010 tarihi itibariyle geldiği halde Kanun'un yayımı tarihinde ödenmemiş olan kira alacakları	Kira alacağının tamamı ile bu tutar için TEFE/ÜFE'ye göre hesaplanan tutar ödenir	Kanun'un yayımı tarihini izleyen üçüncü aydan başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde en çok onsekiz eşit taksitte ödenir.
	Gecikme zammı ve faiz gibi fer'ilerin tamamı silinir.	
<i>İl özel idareleri ve belediyeler ile iştiraklerinin mülkiyetlerindeki taşınmazların kiralananmasından kaynaklanan alacakları</i>		
İl özel idareleri, belediyeler, bağlı kuruluşları ve sermayesinin yüzde 50'den fazlası bunlara ait şirketlerin mülkiyetlerinde bulunan taşınmazların irtifak hakkı ve kiralananmasından kaynaklanan, vadesi 31.12.2010 tarihi itibariyle geldiği halde Kanun'un yayımı tarihinde ödenmemiş olan kullanım bedelleri ve hasılat payları	Alacak aslının tamamı ile bu tutar için TEFE/ÜFE'ye göre hesaplanan tutar ödenir.	Kanun'un yayımı tarihini izleyen üçüncü aydan başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde en çok onsekiz eşit taksitte ödenir.
	Gecikme zammı ve faiz gibi fer'ilerin tamamı silinir.	Dava açılmaması ve açılmış davalardan vazgeçilmesi zorunludur.
<u>Uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye belirlenen organlar yetkilidir.</u>		Yargılama giderleri ve vekalet ücretleri ilk taksitle birlikte ödenir.
<i>Vakıflar Genel Müdürlüğünün kira alacakları</i>		
Vakıflar Genel Müdürlüğü ile mazbut vakıflara ve temsilen yönetilen vakıflara ait taşınmazların kiralananmasından kaynaklanan, vadesi 31.12.2010 tarihi itibariyle geldiği halde Kanun'un yayımı tarihinde ödenmemiş olan kira bedelleri	Kira aslının tamamı ile bu tutar için TEFE/ÜFE'ye göre hesaplanan tutar ödenir	Kanun'un yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar başvurulur.
	Gecikme zammı ve faiz gibi fer'ilerin tamamı silinir.	Ödenecek tutar taksitlendirilebilir.



Kapsam	Ödenecek/Silinecek Borç Tutarı	Koşullar/Yapılacak İşlemler
<i>RTÜK reklam payı alacakları</i>		
Özel radyo ve televizyon kuruluşlarınca 31.12.2010 tarihi itibarıyla vadesi geldiği halde ödenmemiş olan yıllık brüt reklam gelirlerinden alınan pay ile eğitime katkı payı	Alacak aslının tamamı ile bu tutar için TEFE/ÜFE'ye göre hesaplanan tutar ödenir	Kanun'un yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar RTÜK'e başvurulur.
	Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı gibi fer'ilerin tamamı silinir.	Kanun'un yayımı tarihini izleyen üçüncü aydan başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde en çok onsekiz eşit taksitte ödenir.
		Dava ve icra takiplerine ilişkin yargılama masrafları, ilk taksitle birlikte ödenir.
<i>TOBB ve bağlı odaların aidatları</i>		
Kanun'un yayımı tarihine kadar ödenmesi gerektiği halde ödenmemiş olan alacaklar	Aidat borç asıllarının tamamı ödenir.	Kanun'un yayımını izleyen aydan başlamak üzere altı ay içinde ödenir.
	Fer'i alacakların tamamı silinir.	
<i>Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun gereği doğan aidat alacakları</i>		
Kanun'un yayımı tarihine kadar ödenmesi gerektiği halde ödenmemiş olan alacaklar	Aidat borç asıllarının tamamı ödenir.	Kanun'un yayımını izleyen aydan başlamak üzere altı ay içinde ödenir.
	Fer'i alacakların tamamı silinir.	
<i>Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu hükümlerine göre doğan aidat borçları ile odaların birlik ve üyesi oldukları federasyonlara, birlik ve federasyonların konfederasyona katılma payı borçları</i>		
Kanun'un yayımı tarihine kadar ödenmesi gerektiği halde ödenmemiş olan alacaklar	Aidat borç asıllarının tamamı ödenir.	Kanun'un yayımını izleyen aydan başlamak üzere altı ay içinde ödenir.
	Fer'i alacakların tamamı silinir.	
<i>Avukatlık Kanunu hükümlerine göre avukatların baro kesenekleri ile staj kredisi borçları</i>		
Kanun'un yayımı tarihine kadar ödenmesi gerektiği halde ödenmemiş olan alacaklar	Aidat borç asıllarının tamamı ödenir.	Kanun'un yayımını izleyen aydan başlamak üzere altı ay içinde ödenir.
	Fer'i alacakların tamamı silinir.	
<i>Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu hükümlerine göre meslek mensuplarının üyesi oldukları odalara olan aidat borçları ile odaların Birliğe olan birlik payı borçları</i>		
Kanun'un yayımı tarihine kadar ödenmesi gerektiği halde ödenmemiş olan alacaklar.	Aidat borç asıllarının tamamı ödenir.	Kanun'un yayımını izleyen aydan başlamak üzere altı ay içinde ödenir.
	Fer'i alacakların tamamı silinir.	



69. Bu borçlar için başvuru ve ödeme zamanı nasıldır?

Kanun'un 18. maddesinde başvuru ve ödeme süresi düzenlenmiş, ilgili bölümlerdeki başvuru ve ödeme süresine ilişkin düzenlemeler saklı tutulmuştur.

İlgili bölümde özel ödeme süresi öngörülme kamu alacaklarının yeniden yapılandırılması için;

- Kanun'un yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar ilgili idareye başvurulması ve
- İlk taksiti Kanun'un yayımı tarihini izleyen üçüncü aydan başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde en çok onsekiz eşit taksitte ödenmesi öngörülmüştür.

Bu açıklama çerçevesinde, yukarıdaki tabloda yer alan kamu alacaklarından özel ödeme zamanı öngörülme için, bu hüküm geçerli olacaktır.

70. Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla henüz bir borç yok, ancak risk varsa, Kanun'la getirilen yararlanılabilecek bir olanak var mıdır?

Kesinleşmiş veya kesinleşmemiş bir borç olmasa da, olası riskler için Kanun'la getirilmiş çeşitli olanaklar bulunmaktadır. Bu kapsamda;

- Kanun'un yayımı tarihinde devam eden vergi incelemeleri sonucunda yapılacak tarhiyatlar,
 - Pişmanlıkla verilen tarhiyatlar,
 - Kendiliğinden verilen beyannameler üzerine yapılan tarhiyatlar,
- için getirilen çeşitli olanaklar sayılabilir.

Öte yandan, 2006-2009 yılları için matrah artırımında bulunulması durumunda, matrah/vergi artırımında bulunulan yıllar ve vergi türleri itibarıyla daha sonra inceleme ve ek tarhiyat yapılması riskini ortadan kaldıran düzenleme bulunmaktadır.

71. Vergi incelemeleriyle başlayacak olursak, Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla var olan incelemeler devam edecek midir?

Kanun'un 9. maddesinin dördüncü fıkrasında yapılan düzenlemeye göre, Kanun'un yayımlandığı tarihten önce başlanılmış olan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerine devam edilecektir.

Yapılan düzenlemeyle inceleme ve takdir işlemlerinin devamı öngörülmele birlikte, matrah veya vergi artırımında bulunanlar nezdinde yapılan vergi incelemesi ve takdir işlemlerinin tamamlanması için de inceleme elemanına bir süre sınırı getirilmiştir.

Yapılan düzenlemeye göre, artırımda bulunan mükellefler hakkında başlanılan vergi incelemeleri ve takdir işlemlerinin, Kanun'un 6. maddesinin onüçüncü fıkrası ve 7. maddesinin altıncı fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen ayın başından itibaren bir ay içerisinde sonuçlandırılmaması halinde, bu işlemlere devam edilemeyecek ve incelemeye son verilecektir.



72. Bu cevapta geçen vergi incelemesine başlama ve vergi incelemesinin sonuçlandırılması kavramları önemli gözüküyor. Bu kavramlar ne anlama gelmektedir?

Bahsedilen önemi nedeniyle Kanun'da incelemeye başlama ve incelemenin sonuçlandırılması kavramları ayrıca tanımlanmıştır.

Kanun'da yer alan incelemeye başlama ve incelemenin sonuçlandırılması tanımları aşağıdaki gibidir:

İncelemeye başlama:

- Vergi incelemesine başlanıldığı hususunun bir tutanağa bağlanması
- Vergi incelemesi yapılmak üzere mükellefin yazı ile davet edilmesi
- Kanuni defter ve belgeleri isteme yazısının tebliğ edilmiş olması
- Matrah tesisine yönelik tutanak düzenlenmesi
- Kanuni defter ve belgelerin incelenmek üzere vergi incelemesine yetkili olanlara ibraz edilmiş olması

İncelemenin tamamlanması:

- İnceleme raporları ve takdir komisyonu kararlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettirilmesi.

73. Devam eden incelemeler sonuçlandığında yapılacak tarhiyatlar için getirilen olanaktan yararlanılması durumunda, ödenecek ve silinecek borçlar nedir?

Kanun'un 4. maddesine göre, Kanun'un kapsadığı dönemlere ilişkin olarak, Kanun'un yayımlandığı tarihten önce başlanıldığı halde, bu tarihe kadar tamamlanamamış olan vergi incelemeleri ile takdir, tarh ve tahakkuk işlemlerine devam edilecektir.

Bu işlemlerin tamamlanmasından sonra tarh edilecek vergi, ceza ve gecikme faizi için Kanun'un 4. maddesinde yer alan ve aşağıda açıklanacak olan olanaktan yararlanmak mümkündür. Bu madde hükmünden yararlanılmak istenmesi durumunda ödenecek ve silinecek vergi, ceza ve gecikme faizi tutarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Öte yandan, Kanun'un yayımlandığı tarihten önce tamamlandığı halde, bu tarihte ya da bu tarihten sonra vergi dairesi kayıtlarına intikal eden takdir komisyonu kararları ve vergi inceleme raporları üzerine de gerekli tarh ve tebliğ işlemleri yapılacaktır. Yapılan tarhiyat için de Kanun'un 4. maddesi hükmünden aşağıda belirtilen şekilde yararlanılabilecektir.

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
Tarh edilen verginin % 50'si	Tarh edilen verginin kalan % 50'si
Vergi aslına bağlı olmayan cezaların % 25'i	Vergi aslına bağlı cezaların tamamı
Gecikme faizi yerine Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar, ödenecek tutar üzerinden, TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	Vergi aslına bağlı olmayan cezaların % 75'i Gecikme faizinin tamamı
Kanun'un yayımlandığı tarihten sonra ihbarnamenin tebliği üzerine belirlenen dava açma süresinin bitim tarihine kadar hesaplanacak gecikme faizinin tamamı	İştirak nedeniyle kesilen cezalarda cezanın kalan % 75'i
İştirak nedeniyle kesilen cezalarda cezanın % 25'i	



74. Açıklanan olanaktan yararlanma koşulları nelerdir?

Kanun'un yayımlandığı tarih itibariyle inceleme ve tarhiyat aşamasında bulunan işlerle ilgili olarak yapılan tarhiyatlar için Kanun'un 4. maddesinden yararlanabilmek için;

- İhbarnamenin tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içerisinde yazılı başvuruda bulunulması,
- İhbarnamenin tebliğini izleyen aydan başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde altı eşit taksitte ödeme yapılması şarttır.

75. Önemli konular olduğu açık. Atlamamak için süreleri açıkça tekrarlayabilir miyiz?

Devam eden incelemelerle ilgili önemli süreler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Konu	Süre
İnceleme bitirme süresi	<ul style="list-style-type: none">• Matrah artırımında bulunulması halinde, Kanun'un yayımı tarihini izleyen ayın başından itibaren bir ay bitirilmeyen incelemelere devam edilmez.• Matrah artırımı yapılmaması durumunda, incelemenin bitirilmesi için belirli bir süre sınırı yoktur.
Başvuru süresi	<ul style="list-style-type: none">• İhbarnamenin tebliği tarihinden itibaren 30 gün içinde yazılı başvuru.
Ödeme zamanı	<ul style="list-style-type: none">• İlk taksit ihbarnamenin tebliğini izleyen aydan başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde altı eşit taksit.

76. Matrah artırımında bulunanlar nezdinde yapılan inceleme sonuçlandığında, bulunan farklar nedeniyle yapılacak tarhiyatlarda uygulama nasıl olacaktır?

Kanun'un yayımı tarihinden önce başlanan ve süresi içinde tamamlanan vergi incelemesi sonucu tarhiyata konu matrah farkı bulunması halinde, inceleme raporlarının vergi dairesi kayıtlarına intikal ettiği tarihten önce matrah artırımında bulunulmuş olması şartıyla, inceleme sonucu bulunan fark, artırılan matrahla karşılaştırılacaktır.

Karşılaştırma sonucunda;

- İlgili yıllarda artırılan matrah tutarlarının, inceleme ve takdir sonucu bulunan matrah farkı tutarlarından fazla veya bu tutar kadar olması durumunda, vergi incelemeleri ve takdir komisyonu kararlarına göre vergi tarhiyatı yapılmayacak ve ceza uygulanmayacaktır.
- Vergi incelemeleri ve takdir sonucu belirlenen tarhiyata konu matrah farkının, ilgili yıl için artırılan matrah tutarından fazla olması halinde, aradaki fark tutar kadar matrah farkı üzerinden vergi tarhiyatı yapılıp ve ceza uygulanacaktır.



77. Anlaşılmadı. Konu yine tablo ile anlatılabilir mi?

Konu aşağıdaki tabloda, kurumlar vergisi için matrah artırımında bulunan bir mükellef dikkate alınarak, farklı durumlara göre **örnekle** açıklanmıştır.

Artırılan Matrah Tutarı (TL)	İnceleme Sonucu Bulunan Fark (TL)	Yapılacak Uygulama
<i>Artırılan matrah ile inceleme sonucu bulunan matrah farkı eşit olduğundan;</i>		
100	100	<ul style="list-style-type: none">Artırılan matrah nedeniyle hesaplanan vergi, matrah artırımına ilişkin düzenlemeler çerçevesinde ödenecek<u>İnceleme sonucu herhangi bir tarhiyat yapılmayacak ve ceza uygulanmayacaktır.</u>
<i>Artırılan matrah inceleme sonucu bulunan matrah farkından büyük olduğundan;</i>		
100	75	<ul style="list-style-type: none">Artırılan matrah nedeniyle hesaplanan vergi, matrah artırımına ilişkin düzenlemeler çerçevesinde ödenecekİnceleme sonucu herhangi bir tarhiyat yapılmayacak ve ceza uygulanmayacaktır.
<i>İnceleme sonucu bulunan matrah farkı artırılan matrahtan büyük olduğundan;</i>		
100	125	<ul style="list-style-type: none">Artırılan matrah nedeniyle hesaplanan (100 TL x % 20 = 20 TL) vergi matrah artırımına ilişkin düzenlemeler çerçevesinde ödenecekİnceleme sonucu bulunan fark tutarı ile artırılan matrah tutarı arasındaki fark üzerinden (125 TL - 100 TL = 25) 5 TL kurumlar vergisi tarhiyatı yapılacak ve ceza uygulanacaktır.İnceleme sonucu yapılacak ek tarhiyat için yukarıda "3. Ödenecek ve Silinecek Kamu Alacakları" bölümünde açıklanan şekilde Kanun hükümlerinden yararlanmak mümkündür.

78. Bu durumda Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla incelemede olanların, inceleme bitmeden matrah artırımına karar verip başvurmaları mı gerekiyor, bu olanaktan yararlanabilmek için?

Kanun'un yayımı tarihi itibarıyla incelenenlerin, inceleme tamamlanmadan önce matrah artırımında bulunmaları, **artırdıkları matrahın incelemede bulunacak matrah farkından mahsup edilmesi olanağı** nedeniyle son derece önemlidir. Bu mükelleflerin şimdiden matrah artırımını konusunda karar vererek, matrah artırımını yapmaya karar vermeleri durumunda, Kanun'un yayımı ile birlikte harekete geçmelerinde yarar bulunmaktadır.



79. İnceleme sonucu yapılan tarhiyat için ayrıca uzlaşma talep edilebilir mi?

Hayır. İnceleme sonucu ek bir tarhiyat yapılırsa, bu tarhiyat için uzlaşma ve tarhiyat öncesi uzlaşma talep edilemeyecektir.

Öte yandan yapılacak ek tarhiyat için, 62. sorunun cevabında açıklanan şekilde, Kanun hükümlerinden yararlanılabilecektir.

80. Bu bölümü kapatmadan, dikkat çekilebilecek başka bir konu kaldı mı?

➤ Kanun'un yayımlandığı tarih itibariyle, tarhiyat öncesi uzlaşma hükümlerine göre uzlaşma talebinde bulunulmuş, ancak uzlaşma günü gelmemiş ya da uzlaşma sağlanamamış olmakla birlikte vergi ve ceza ihbarnameleri mükellefe tebliğ edilmemiş alacaklar için de bu madde hükmü uygulanacaktır.

➤ Düzenleme ile getirilen kolaylıktan yararlanılabilmesi için dava açılmaması gerekmektedir.

81. Belirli bir konu nedeniyle bir riskim var ancak matrah artırımından da yararlanmak istenmezse, Kanun'da yararlanılabilecek bir enstrüman var mı?

Evet. Genel bir risk olmaması veya başka nedenlerle matrah artırımından yararlanmak istemeyenler, belirli bazı riskleri için Kanun'un pişmanlıkla veya kendiliğinden beyan hükümlerinden yararlanarak bu risklerini ortadan kaldıracırlar.

Öte yandan, matrah artırımını öngörülmeleyen dönemler ve vergiler için de bu olanaktan yararlanılabılır.

82. Pişmanlıkla beyana ilişkin düzenlemenin özü nedir?

Kanun'un 5. maddesinde yapılan düzenlemeyle;

➤ Pişmanlıkla verilen beyannameler üzerine hesaplanan vergiler için Vergi Usul Kanunu'nun 371. maddesinde yer alan süreden vazgeçilerek 36 aya varan taksitle ödeme olanağı sağlanmış,

➤ Pişmanlık faizi yerine Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar TEFE/ÜFE aylık değişim oranına göre hesaplanacak tutarın ödenmesi öngörülmüştür.



83. Pişmanlıkla beyan hükümleri çerçevesinde herhangi bir vergi için Kanun hükümleri çerçevesinde beyanname verilse, ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?

Kanun'un 5. maddesinde yapılan düzenlemeye göre, 31.12.2010 tarihine kadar verilmesi gereken beyannamelerin Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar pişmanlıkla verilmesi halinde, vergi aslının tamamı ile pişmanlık zammı yerine TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanan tutarın ödenmesi halinde, vergi cezaları ve pişmanlık zammı ödenmeyecektir.

Pişmanlıkla verilen beyannameler üzerine ödenecek ve silinecek kamu alacakları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
Verginin aslının tamamı	Vergi cezalarının tamamı
Pişmanlık zammı yerine, ödenecek tutar üzerinden TEFE/ÜFE'ye göre hesaplanacak tutar	Pişmanlık zammının tamamı

84. Pişmanlık hükümlerinden yararlanmadan, benzer durumlar için kendiliğinden beyanname vermek mümkün değil mi? Mümkün ise düzenlemeyle getirilen olanak nedir?

Kanun'un 5. maddesinde yapılan düzenlemeyle;

- Kendiliğinden verilen beyannameler üzerine hesaplanan vergiler için 36 aya varan taksitle ödeme olanağı sağlanmış,
- Gecikme faizi yerine Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar TEFE/ÜFE aylık değişim oranına göre hesaplanacak tutarın ödenmesi öngörülmüştür.

85. Bu durumda ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?

Kanun'un 5. maddesinde yapılan düzenlemeye göre, 31.012.2010 tarihine kadar verilmesi gereken beyannamelerin Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar kendiliğinden verilmesi halinde, vergi aslının tamamı ile gecikme faizi yerine TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanan tutarın ödenmesi halinde, vergi cezaları ile gecikme faizi ödenmeyecektir.

Kendiliğinden verilen beyannameler üzerine ödenecek ve silinecek kamu alacakları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
Verginin / Gümrük vergisinin tamamı	Vergi cezalarının tamamı
Gecikme faizi yerine, ödenecek tutar üzerinden TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	Gecikme faizinin tamamı



86. Pişmanlıkla veya kendiliğinden verilen beyannameler için getirilen olanak gümrük vergisiyle ilgili olarak da kullanılabilir mi?

Kanun'un 5. maddesiyle, tahakkuku ve tahsili gerektiği halde beyan edilmeyen aykırılıkların gümrük idaresine bildirilmesine olanak sağlayan özel bir düzenleme yapılmıştır.

Yapılan düzenlemeyle;

- Aykırılığın bildirilmesi durumunda hesaplanan gümrük vergisi aslının 36 aya varan taksitle ödeme olanağı sağlanmış,
- Hesaplanacak faiz yerine Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar TEFE/ÜFE aylık değişim oranına göre hesaplanacak tutarın ödenmesi öngörülmüştür.

87. Bu olanaktan yararlanılması halinde ödenecek ve silinecek borçlar nelerdir?

Kanun'un 5. maddesinde yapılan düzenlemeye göre, 31.12.2010 tarihine kadar verilmesi gereken beyannamelerin Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar bildirilmesi halinde, gümrük vergisi aslının tamamı ile faiz yerine TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanan tutarın ödenmesi halinde, faiz ve idari para cezaları ödenmeyecektir.

Gümrük vergisiyle ilgili bildirim üzerine ödenecek ve silinecek kamu alacakları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
Gümrük vergisinin tamamı	Faizin tamamı
Faiz yerine TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	İdari para cezalarının tamamı

88. Ülkemizde tabanı en geniş vergi emlak vergisi olmalı. Böyle çok mükellefi olan vergi için de Kanun'da getirilmiş pişmanlıkla beyan benzeri bir olanak olmalı. Varsa bundan bahsedilebilir mi?

Kanun'un 5. maddesiyle, 2010 yılı ve önceki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak emlak vergisi bildiriminde bulunmayan veya bildirimde bulunduğu halde vergisi eksik tahakkuk edenler için getirilmiş bir olanak bulunmaktadır.

Yapılan düzenlemeyle;

- Tahakkuku ve tahsili gerektiği halde yapılmayan bildirilmeyen tamamlanmasına ve hesaplanan emlak vergisi aslının taksitle ödenebilmesine olanak sağlanmış,
- Hesaplanacak faiz yerine Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar TEFE/ÜFE aylık değişim oranına göre hesaplanacak tutarın ödenmesi öngörülmüştür.



89. Emlak vergisi için getirilen bu olanaktan yararlanılmasının sonuçları nelerdir?

Yapılan düzenlemeye göre, 2010 yılı ve önceki dönemlere ilişkin olarak emlak vergisi bildiriminde bulunmayan veya bildirimde bulunduğu halde vergisi eksik tahakkuk eden mükelleflerce bildirimde bulunularak;

- Tahakkuk eden vergi ve taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının tamamı ile
- Gecikme faizi ve gecikme zammı yerine Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, 36 aya varan sürede ödenmesi halinde,
- Gecikme faizi,
- Gecikme zammı
- Vergi cezaları

ödenmeyecektir.

90. İstenmeden tabloya yer verilmiyor mu?

Emlak vergisiyle ilgili bildirim üzerine ödenecek ve silinecek kamu alacakları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
Emlak vergisinin tamamı	Vergi cezasının tamamı
Taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payının tamamı	Gecikme faizinin ve gecikme zammının tamamı
Gecikme faizi ve gecikme zammı yerine TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar	

91. Bölümün sonunda, pişmanlıkla/kendiliğinden verilen beyannameler/bildirimler üzerine yapılacak işlemler özetlenebilir mi?

Konu	Süre
Başvuru zamanı ve şekli	<ul style="list-style-type: none">• Kanun'un yayımını izleyen ikinci ayın sonuna kadar yazılı başvuru
Ödeme zamanı	<ul style="list-style-type: none">• Kanun'un yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar peşin veya• İlk taksit Kanun'un yayımı tarihini izleyen üçüncü ayda başlamak üzere 18 taksitte (36ay) ödeme
Ödenecek tutar	<ul style="list-style-type: none">• Verginin bir kerede ödenmesi halinde, Kanun'un yayımı tarihinden ödeme tarihine kadar geçen süre için faiz hesaplanmaz veya bir artırım yapılmaz• Taksitle ödemelerde, taksitler ödeme süresine bağlı olarak aşağıdaki katsayılarla artırılır; # 6 taksitte 12 ayda yapılacak ödemelerde 1,05 # 9 taksitte 18 ayda yapılacak ödemelerde 1,07 # 12 taksitte 24 ayda yapılacak ödemelerde 1,10 # 18 taksitte 36 ayda yapılacak ödemelerde 1,15



92. Kanun'un belki de en önemli bölümüne gelelim: Matrah veya vergi artırımı. Nedir matrah / vergi artırımı?

Matrah veya vergi artırımı özü itibariyle, Kanun kapsamına giren vergiler için, yine Kanun'un kapsadığı dönemlerde beyan edilen matrahın belli oranda artırılarak üzerinden ek bir vergi hesaplanması veya beyannamede hesaplanan verginin belli oranlarda artırılarak ek bir vergi ödenmesidir.

93. Matrah/Vergi artırımı yararlananlara hangi olanakları sağlamaktadır?

Matrah/Vergi artırımında bulunulması, artırımında bulunulan yıllar ve vergi türleri için daha sonra;

- Vergi incelemesi ve
- Ek tarhiyat yapılmasını engellemektedir.

94. Hangi vergiler için matrah/vergi artırımı yapılabilir?

Kanun'da matrah artırımı aşağıdaki vergilerle sınırlı olarak düzenlenmiştir:

- Gelir vergisi
- Kurumlar vergisi
- Katma değer vergisi
- Gelir vergisi stopajı
- ✓ Ücretler üzerinden hesaplanan stopaj
- ✓ Serbest meslek işleri nedeniyle yapılan ödemeler üzerinden hesaplanan stopaj
- ✓ Yıllara yaygın inşaat işleri istihkak bedelleri üzerinden hesaplanan stopaj
- ✓ Kira ödemeleri üzerinden hesaplanan stopaj
- ✓ Gerçek kişi çiftçilerden satın alınan zirai ürünler ile hizmetler için yapılan ödemeler,
- ✓ Esnaf muafliğından yararlanan gerçek kişilere mal ve hizmet alımları karşılığında yapılan ödemeler
- Kurumlar vergisi stopajı (Tam mükelleflere yapılan ödemeler için)
- ✓ Yıllara yaygın inşaat işleri istihkak bedelleri üzerinden hesaplanan stopaj
- ✓ Kooperatiflere ödenen kira bedelleri üzerinden hesaplanan stopaj
- Kurumlar vergisi stopajı (Dar mükelleflere yapılan ödemeler için)
- ✓ Yıllara yaygın inşaat işleri istihkak bedelleri üzerinden hesaplanan stopaj

95. Dönem itibariyle matrah/vergi artırımının sınır nedir? Hangi yıllar veya vergilendirme dönemleri için matrah/vergi artırımı yapılabilir?

Matrah artırımı sadece 2006-2009 yılları ile sınırlı olarak yapılabilmektedir. Matrah artırımı kapsamına giren bütün vergiler için bu hüküm geçerlidir.



96. Kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenler için durum nedir?

Kendisine **özel hesap dönemi** tayin edilen mükellefler için özel bir düzenleme yapılmamıştır. Vergi Usul Kanunu'nun 174. maddesi gereği, özel hesap dönemi tayin edilenlerin kazançları, hesap döneminin kapandığı takvim yılının kazancı sayılmaktadır. Bu çerçevede, kendisine özel hesap dönemi tayin edilenlerin, 2006-2009 yılları içinde sona eren hesap dönemleri için matrah artırımı yapılması mümkündür.

Dolayısıyla, kendilerine özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar, 2010 yılı içinde kapanan özel hesap dönemi için, hesap döneminin kapanma ve beyannamenin verme tarihine bakılmaksızın, matrah artırımı yapamayacaklardır.

97. Gelir vergisi mükellefleri için matrah artırım oranı nedir? Matrah artırımı nasıl yapılır? Oranları, Asgari Matrahlar ve Vergi Oranları

Matrah artırım oranı yıllar itibariyle belirlenmiştir. Ayrıca, kazancın türüne ve kazanç tespit şekline bağlı olarak, asgari matrah tutarları belirlenmiştir. Bu çerçevede, belirlenen asgari tutardan az olmamak koşuluyla, beyan edilen matrahlar, yıllar itibariyle belirlenen oranda artırılabilecek ve bu tutara % 20 oranı uygulanarak ödenecek vergi hesaplanacaktır.

98. O zaman sırayla gidelim. Ticari kazanç sahipleri için matrah artış oranı ve asgari matrah tutarları nedir?

Ticari kazanç sahipleri için matrah artırımında dikkate alınacak oran ve tutarlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Matrah artış oranları, gerçek usulde vergilendirilen bütün ticari kazanç sahipleri için aynıdır. Fakat asgari matrah tutarları kazancın tespit şekline bağlı olarak değişmektedir.

Asgari Matrah Tutarı (TL)				
Yıl	Matrah Artış Oranı(%)	Bilanço Usulü Defter Tutanlar İçin	İşletme Hesabı Esasına Göre Defter Tutanlar İçin	Vergi Oranı (%)
2006	30	9.550	6.370	20
2007	25	10.320	6.880	20
2008	20	11.220	7.480	20
2009	15	12.230	8.150	20

99. Bu bilgilerden basit usulde vergilendirilenler için dikkate alınacak oran ve tutarların farklı olduğu mu anlaşılmalı?

Basit usulde vergilendirilen gelir vergisi mükellefleri için vergilendirmeye esas alınacak asgari matrah tutarları, ilgili yıllar için bilanço esasına göre defter tutanlar için belirlenmiş tutarın 1/10'udur.



100. Serbest meslek erbabı için matrah artış oranı ve asgari matrah tutarları nedir?

Serbest meslek erbabı için matrah artırımında dikkate alınacak oran ve tutarlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yıl	Matrah Artış Oranı (%)	Asgari Matrah Tutarı (TL)	Vergi Oranı (%)
2006	30	9.550	20
2007	25	10.320	20
2008	20	11.220	20
2009	15	12.230	20

101. Diğer gelir sahipleri için matrah artış oranı ve asgari matrah tutarları nedir?

Kanun'da yukarıda belirtilenlerin dışında, geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşanlar için de ayrı asgari matrah tutarları belirlenmiştir. Geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşanlar için asgari matrah tutarı, bilanço esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş tutarların 1/5'i, geliri sayılanların dışında kalan diğer gelir vergisi mükellefleri için ise işletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler için belirlenmiş tutar olacaktır.

Söz konusu tutarlar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Asgari Matrah Tutarı (TL)				
Yıl	Matrah Artış Oranı (%)	Sadece Kira Geliri Elde Edenler	Diğer Gelir Vergisi Mükellefleri	Vergi Oranı (%)
2006	30	1.910	6.370	20
2007	25	2.064	6.880	20
2008	20	2.244	7.480	20
2009	15	2.446	8.150	20

102. Beyana tabi geliri olmasına rağmen beyanname vermeyenler de matrah artırımını olanağından yararlanabilirler mi? Yararlanırlarsa bunlar hangi tutar üzerinden vergi öderler?

Faaliyette bulunmuş veya gelir elde etmiş olmasına rağmen, faaliyet ve gelirlerini vergi dairesinin bilgisi dışında bırakan ve dolayısıyla beyanname vermeyenler de matrah artırımını hükümlerinden yararlanabilirler.

Bu mükellefler için farklı matrah artış oranı ve asgari matrah tutarı belirlenmemiş olup, durumlarına göre yukarıda belirtilen asgari matrahları beyan edip hesaplanan vergileri ödemeleri gerekir.



103. Matrah artırımına olanağının mükelleflere, durumlarına bağlı olarak çok büyük bir olanak sağladığı görülmektedir. Bu bir kere daha vurgulanabilir mi?

Çok doğru. Mükellefin durumuna bağlı olarak, sembolik denebilecek bir vergi ödenerek, bütün riskler yok edilebilmekte, ödenmemiş çok büyük vergi tutarları için incelenme ve vergi tarhiyatına muhatap olma olasılığı ortadan kaldırılmaktadır.

Matrah artırımının sağlanabileceği olanağı örnek bir hesaplama ile gösterecek olursak, gelirini beyan etmek zorunda olmasına rağmen beyanname vermeyen; ücretlinin, kâr payı sahibinin veya gayrimenkulünü satan bir kişinin, matrah artırımından yararlanması halinde ödeyeceği tutar, **beyan dışı kalan gelirin tutarına bakılmaksızın** yıllar itibarıyla aşağıdaki gibi olmaktadır:

Yıl	Beyan Edilecek Asgari Matrah (TL)	Vergi Oranı (%)	Hesaplanan Vergi (TL)
2006	6.370	20	1.274
2007	6.880	20	1.376
2008	7.480	20	1.496
2009	8.150	20	1.630

104. Yukarıda da kısmen değildi ama matrah artırımının nasıl yapılacağı kısaca tekrarlanabilir mi?

Yasal düzenlemeye göre;

- Beyan edilen matrahlar, yukarıda yer alan tabloların "Matrah Artış Oranı" sütununda yer alan oranda artırılacak,
- Artırılan tutar ile "Asgari Matrah Tutarı" sütununda yer alan tutar ile karşılaştırılarak, hangisi büyükse o tutara, tablonun "Vergi Oranı" sütununda yer alan oran uygulanarak ödenecek vergi hesaplanacaktır.

105. Matrah artırımında ödenecek verginin hesaplanmasında dikkate alınacak oran bütün mükellefler için gelirin tutarına bakılmaksızın aynı mı? Gelir vergisi tarifesi artan oranlı olmasına rağmen, matrah artırımında oran sadece % 20' mi?

Matrah artırımında dikkate alınan oran, gelir vergisi tarifesi gibi artan oranlı olmayıp, gelirin tutarına bakılmaksızın % 20'dir.

Öte yandan, geçmiş bazı yükümlülüklerini yerine getirenler için daha düşük bir oran öngörülmüştür. Matrah artırımında bulunulan yıla ait;

- Yıllık beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş,
- Bu beyannameler üzerinden tahakkuk eden vergilerini süresinde ödemiş ve
- Bu vergi türleri için kesinleşmiş veya ihtilafli borcu bulunmayanlar için uygulanacak vergi oranı **% 20 değil % 15 olacaktır.**

106. İndirim, istisna ve mahsuplar nedeniyle, yıllık beyannameye vergi çıkmaması durumunda, indirimli orandan yararlanılmaz mı?

İndirim, istisna veya mahsuplar nedeniyle, yasal süresinde verilmiş yıllık beyannameye



ödenecek vergi çıkmaması, artırılan matraha indirimli oranın uygulanmasını engellemez.

107. Matrah artırımı yapılacak yılla ilgili olarak sonradan yapılmış tarhiyatlar varsa, matrah artırımı hangi tutar üzerinden yapılır?

Matrah artırımında bulunulan vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak, Kanun'un yayımlandığı tarihten önce yapıp kesinleşen tarhiyatlar ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınır. Kanun'un yayımlandığı tarih itibariyle henüz kesinleşmemiş olan tarhiyatlar ise dikkate alınmaz.

108. Bu bölümün sonunda, gelir vergisi mükelleflerinde matrah artırımıyla ilgili olarak eklenecek bir konu kaldı mı?

Gelir vergisi matrah artırımında birkaç önemli konu bulunmakta olup, özetle belirtmek gerekirse;

- İşe başlama ve işi bırakma gibi nedenlerle kıst dönemde faaliyette bulunanlar hakkında ilgili yıllar için belirlenen asgari matrahlar, faaliyette bulunulan ay sayısı (ay kesirleri tam ay olarak) dikkate alınarak hesaplanacaktır.
- Daha önce stopaj yoluyla ödenmiş olan vergilerin, artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan vergilerden mahsup edilmesi mümkün değildir.
- İstisna ve indirimler nedeniyle gelecek yıllarda matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutarlar ile geçmiş yıl zararları artırılan matrahlardan indirilemeyecektir.
- Gelir vergisine mahsuben daha önce stopaj yoluyla ödenmiş vergilerin iadesiyle ilgili taleplere ilişkin inceleme ve tarhiyat yapılabilecektir.
- Matrah artırımı nedeniyle hesaplanan gelir vergisinin, Kanun'da düzenlenen süre ve şekilde ödenmesi gerekir. Aksi halde, 6183 sayılı Kanun çerçevesinde gecikme zammının bir kat fazlası oranında uygulanacak gecikme zammıyla birlikte ödenmesi gerekir.

109. Kurumlar vergisi mükellefleri için matrah artırım oranı, asgari matrah ve vergi oranı nedir?

Kurumlar vergisi matrah artırımında dikkate alınacak matrah artış oranları, asgari matrah tutarları ve ödenecek verginin hesaplanmasında esas alınacak vergi oranları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Yıl	Matrah Artış Oranı (%)	Asgari Matrah Tutarı (TL)	Vergi Oranı (%)	İndirimli Vergi Oranı (%)
2006	30	19.110	20	15
2007	25	20.650	20	15
2008	20	22.440	20	15
2009	15	24.460	20	15



110. Kurumlar vergisi mükelleflerinde matrah artırımı uygulaması nasıl yapılacaktır?

Yasal düzenlemeye göre;

- Beyan edilen matrahlar, yukarıdaki tablonun ikinci sütununda yer alan matrah artış oranında arttırılacak,
- Arttırılan tutar ile tablonun üçüncü sütununda yer alan asgari matrah tutarları karşılaştırılarak, hangisi büyükse o tutara, tablonun dördüncü sütununda yer alan oranlar uygulanarak ödenecek vergi hesaplanacaktır.

Matrah artırımında bulunulan yıla ait;

- ✓ Yıllık beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş,
- ✓ Bu beyannameler üzerinden tahakkuk eden vergilerini süresinde ödemiş ve
- ✓ Bu vergi türleri için kesinleşmiş veya ihtilafı borcu bulunmayanlar için uygulanacak **vergi oranı % 20 değil % 15** olacaktır.

İndirim, istisna veya mahsuplar nedeniyle, yasal süresinde verilmiş yıllık beyannamede ödenecek vergi çıkmaması, arttırılan matraha indirimli oranın uygulanmasını engellemez.

111. Yatırım indiriminden yararlanan kurumlar vergisi mükelleflerinin, yatırım indirimi stopajı için matrah artırımı yapmaları mümkün müdür?

Kurumların, % 19,8 oranında stopaja tabi yatırım indirimi istisnasından yararlanan kazançlarının ve yatırım fon ve ortaklıklarının kurumlar vergisinden istisna kazançlarının bulunması halinde, kurumlar vergisi açısından tarhiyata ve vergi incelemesine muhatap olunmaması için bu kazanç ve iratlar için de matrah artırımında bulunulması zorunludur. Kurumlar vergisi için matrah artırımında bulunmayan kurumların, sadece yatırım indirimi istisnası nedeniyle hesapladıkları stopaj için matrah artırımı yapmaları ise olanaklı değildir.

112. Yatırım indirimi stopajında matrah artırımı nasıl yapılacaktır?

Yatırım indirimi stopajında matrah artış oranlarını aşağıdaki tablonun ikinci sütununda yer almaktadır.

Öte yandan, stopaja tabi bu kazançların beyan edilmemiş olması durumunda, bu kazanç ve iratlara ait tevkiyat matrahlarının, Kanun'un yayımını izleyen ikinci ayın sonuna kadar, kurumlar vergisi mükellefleri için geçerli olan asgari matrahlardan az olmamak üzere beyan etmeleri ve beyan edilen tutar üzerinden % 15 oranında vergi hesaplamaları gerekmektedir. Bu kurumlar için beyan edilecek asgari matrah tutarları aşağıdaki tablonun üçüncü sütununda yer almaktadır.

<i>Kazanç ve İradı Beyan Etmeyenler İçin</i>			
Yıl	Kazanç ve İradı Beyan Edenler İçin Stopajı Artış Oranı (%)	Beyan Edilecek Asgari Matrah Tutarı (TL)	Uygulanacak Vergi Oranı (%)
2006	30	9.555	15
2007	25	1.325	15
2008	20	11.220	15



2009	15	12.230	15
------	----	--------	----

113. Matrah artırımı yapan kurumlar, bu yıllara zararlarını mahsup etmeye devam edebilirler mi?

Kurumlar vergisi matrah artırımında bulunanlar, matrah artırımında bulunulan yıllara ait zararlarının % 50'sinin, **2010 ve izleyen yıllar** kârlarından mahsup olanağını kaybetmektedirler.

Dolayısıyla, matrah artırımında bulunulan yıla ait zarar tutarının kalan % 50'si, 2010 ve izleyen yıllar kazançlarından mahsup edilecektir. Mahsup edilen zarar tutarının inceleme konusu edilebilmesi açık olmamakla birlikte bizce mümkün değildir.

Matrah artırımında bulunulan yıllara ilişkin **zararların % 50'si**, 2010 ve sonraki yıllarda mahsuba konu olamaz. Artırımında bulunulan bir yıla (örneğin 2008) ilişkin zarar, matrah artırım yapılan bir başka yılda (örneğin 2009 yılında) mahsup edilmişse, zarar mahsubu yapılan yıla (2009) ilişkin beyanın düzeltilmesi gerekmez.

114. Kurumlar vergisi mükelleflerinde matrah artırımıyla ilgili olarak eklenecek bir konu var mı?

Kurumlar vergisi matrah artırımında birkaç önemli konu bulunmakta olup, özetle belirtmek gerekirse;

- Matrah artırımında bulunulan vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak, Kanun'un yayımlandığı tarihten önce yapıp kesinleşen tarhiyatlar ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınacaktır. Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla henüz kesinleşmemiş olan tarhiyatlar ise dikkate alınmayacaktır.
- İşe başlama ve işi bırakma gibi nedenlerle kıst dönemde faaliyette bulunan kurumlar hakkında ilgili yıllar için belirlenen asgari matrahlar, faaliyette bulunulan ay sayısı (ay kesirleri tam ay olarak) dikkate alınarak hesaplanacaktır.
- Daha önce stopaj yoluyla ödenmiş olan vergilerin, artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan vergilerden mahsup edilmesi mümkün değildir.
- İstisna ve indirimler nedeniyle gelecek yıllarda matrahtan indirim konusu yapılabilecek tutarlar ile geçmiş yıl zararları artırılan matrahlardan indirilemeyecektir.
- Matrah artırımında bulunanların kurumlar vergisine mahsuben daha önce tevkif yoluyla ödemiş oldukları vergilerin iadesi ile ilgili taleplerine ilişkin inceleme ve tarhiyat yapılabilecektir.
- Bir üst paragrafta sayılan kazanç ve iratların muhtasar beyanname ile beyan edilmemiş olması halinde, vergi incelemesine ve tarhiyata muhatap olunmaması için, bu kazanç ve iratlara ait tevkifat matrahlarının, Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen ikinci ayın sonuna kadar, asgari matrahın % 50'sinden az olmamak kaydıyla beyan edilmesi, ayrıca bu yıllar için kurumlar vergisi matrah artırımında bulunmaları şarttır.
- Matrah artırımını nedeniyle hesaplanan kurumlar vergisinin, Kanun'da düzenlenen süre ve şekilde ödenmesi gerekir. Aksi halde, 6183 sayılı Kanun çerçevesinde gecikme zammının bir kat fazlası oranında uygulanacak gecikme zammıyla birlikte ödenmesi gerekir.

115. Gelir ve kurumlar vergisi stopajında matrah/vergi artırımı yapılabilir mi?

Stopaj konusu bütün ödeme ve kazançlar matrah/vergi artırımı kapsamına alınmamış, sadece bazı ödemeler ve kazançlar için düzenleme yapılmıştır. Sayılan stopajlar dışında



matrah/vergi artışı yapılması olanaklı değildir.

116. Matrah/Vergi artırımı kapsamına alınan stopaj konusu ödemeler hangileridir?

- Kapsama giren stopaj konusu ödemeler sadece;
- Gerçek kişilere yapılan ücret ödemeleri,
- Gerçek kişilere serbest meslek işleri nedeniyle yapılan ödemeler,
- Gerçek kişilere ve kooperatiflere yapılan kira ödemeleri,
- Gerçek kişi çiftçilerden satın alınan zirai ürünler ile hizmetler için yapılan ödemeler,
- Esnaf muaflığından yararlanan gerçek kişilere mal ve hizmet alımları karşılığında yapılan ödemeler
- Yıllara yaygın inşaat işleri istihkak bedelleri, ile sınırlı olarak yapılabilmektedir.

117. Bu durumda örneğin kâr dağıtımına bağlı olarak yapılan stopaj için matrah/vergi artırımı yapılamaz mı?

Kâr paylarının dağıtımı veya yurt dışına aktarımı sırasında yapılan gelir vergisi stopajına ilişkin olarak kurumların matrah artırımında bulunmaları olanaklı değildir.

118. Stopajlar için matrah/vergi artırım oranları nedir?

Kapsama alınan ödemeler için yapılacak artırım oranları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Yıl	Ücret Stopajında Artış Oranı (%)	Serbest Meslek Ve Kira Ödemelerinde Artış Oranı (%)	Yıllara Yaygın İnşaat İşleri İstihkaklarında Artış Oranı (%)
2006	5	5	1
2007	4	4	1
2008	3	3	1
2009	2	2	1

Çiftçilere ve esnaf muaflığından yararlanan gerçek kişilere yapılan ödemeler için, ilgili yıllarda geçerli olan stopaj oranının % 25'i oranında ek vergi ödenmesi gerekmekte olup, tabloda ihmal edilmiştir.

119. Stopajlarda matrah/vergi artırımı genel olarak nasıl yapılmaktadır?

Düzenlemeye göre, yıllar itibariyle verilen muhtasar beyannamede yer alan yukarıda belirtilen ödemelere ilişkin gayrisafi tutarların yıllık toplamı üzerinden, yukarıda yer alan tablodaki oranların uygulanması suretiyle hesaplanan vergi ödenecektir.

120. Stopajlarda matrah/vergi artırımının hukuki sonucu nedir?

Yukarıda belirtilen şekilde artırımda bulunanlar nezdinde, yararlanılan dönemlerle ilgili olarak söz konusu ödemeler yönünden stopaj gelir veya kurumlar vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılamayacaktır.



121. Yukarıda genel olarak ifade edildi ama biraz daha ayrıntıya girersek, ücret stopaj matrah/vergi artırım uygulaması nasıl yapılacaktır?

Hizmet erbabına ücret ödeyen ve ödedikleri ücretler üzerinden stopaj yapmakla yükümlü olanların, bu yükümlülükleriyle ilgili olarak vergi incelemesine ve tarhiyata muhatap olmamaları için, vergi artırım yapmaları gerekmektedir.

Ücret gelir vergisiyle ilgili olarak gerçekte matrahta herhangi bir artış yapılmamaktadır. Her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verilen muhtasar beyannamelerde yer alan ücret ödemelerinin gayrisafi tutarının yıllık toplamı üzerinden, yukarıdaki tabloda yer alan oran kullanılarak ödenecek vergi bulunmaktadır.

Öte yandan ücret stopajı için artırım sadece yıllık yapılabilmektedir. Yılın sadece belirli ayları için uygulamadan yararlanabilmek mümkün değildir. Ancak yıllar itibariyle tercih yapılması olanaklıdır.

122. Muhtasar beyannamelerin tamamının veya bir kısmının verilmemiş olması halinde yapılacak uygulama nedir?

Artırımda bulunulacak yılın bütün ayları için muhtasar beyanname verildiği bir durumda ödenecek vergi yukarıda belirtildiği gibi, yıllık gayrisafi ücret tutarı üzerinden hesaplanacaktır. Bazı vergilendirme dönemlerinde beyanname verilmemiş olması halinde ise hesaplama aşağıdaki şekilde yapılacaktır:

Artırım yapılacak yılın sadece bir ayında muhtasar beyanname verilmiş olması halinde;

- Bu beyannamede yer alan ücret ödemelerinin gayrisafi tutarı 12 ile çarpılarak hesaplanacak gelir (stopaj) vergisinin matrahı bulunacak,
- Bu şekilde hesaplanan matraha yukarıdaki tabloda yer alan vergi oranları uygulanarak ödenecek vergi hesaplanacaktır.

Artırım yapılacak yılın birden fazla döneminde muhtasar beyanname verilmiş olması halinde;

- Verilen beyannamelerde yer alan ücretin gayri safi tutarlarının toplamı verilen beyanname dönemi sayısına bölünerek aylık ortalaması bulunacak,
- Ortalama aylık tutar 12 ile çarpılarak vergi artırımına esas alınacak matrahı bulunacak,
- Hesaplanan matraha yukarıdaki tabloda yer alan vergi oranları uygulanarak ödenecek vergi hesaplanacaktır.

Artırım yapılacak yılın vergilendirme dönemlerinde hiç beyanname verilmemiş olması halinde;

- Kanun'un yayımlandığı tarihten önce ilgili yıl için verilmiş olan aylık prim ve hizmet belgelerinde bildirilen ortalama işçi sayısı,
- İlgili yıl için aylık prim ve hizmet belgelerinin hiç verilmemiş olması durumunda, Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar verilmiş olan ilgili yılı izleyen dönemler için verilen prim ve hizmet belgelerinde bildirilen işçi sayısı,
- Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar aylık prim ve hizmet belgelerinin hiç verilmemiş olması durumunda, en az iki işçi, çalıştırıldığı varsayılacak,
- İlgili yılın sonu itibariyle onaltı yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücret tutarı dikkate alınarak vergi matrahı bulunacak,
- Bulunan tutara yukarıdaki tabloda yer alan oran uygulanarak vergi hesaplanacaktır.



123. Serbest meslek ödemelerinde artırım uygulaması nasıl olacaktır?

Yaptırdıkları serbest meslek işleri nedeniyle bu işleri yapan gerçek kişilere ödeme yapan ve yaptıkları bu ödemeler üzerinden stopaj yapmakla yükümlü olanların, bu yükümlülükleriyle ilgili olarak vergi incelemesine ve tarhiyata muhatap olmamaları için, vergi artırım yapmaları gerekmektedir.

Ücret stopajında olduğu gibi serbest meslek ödemelerinde de matrahta herhangi bir artış yapılmamakta, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verilen muhtasar beyannamelerde yer alan serbest meslek ödemelerinin gayrisafi tutarının yıllık toplamı üzerinden, yukarıdaki tabloda yer alan oran kullanılarak ödenecek vergi bulunmaktadır.

Ücret stopajında olduğu gibi serbest meslek ödemelerinde de artırım ancak yıllık yapılabilmektedir. Yılın sadece belirli ayları için uygulamadan yararlanabilmek mümkün değildir. Ancak yıllar itibariyle tercih yapılması olanaklıdır.

Artırımıda bulunulacak yılda hiç muhtasar beyanname verilmemesi veya beyanname verilmekle birlikte beyannamede serbest meslek ödemesinin bulunmaması halinde, bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri için belirlenen asgari gelir vergisi matrahının (bu tutarlar yukarıda 3/a-aa bölümünde yer almaktadır) % 50'si üzerinden % 15 oranında vergi ödenmesi gerekmektedir.

124. Kira ödemeleri üzerinden yapılan stopajda vergi artırımını nasıl yapılacaktır?

Yukarıda da belirtildiği üzere;

- Gelir Vergisi Kanunu'nun 94. maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde yer alan kira ödemeleri ile
- Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 15. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan kooperatiflere ödenen kira bedellerinden, yapılan stopajlar matrah/vergi artırımını kapsamına girmektedir.

Bu ödemeleri yapan ve yaptıkları bu ödemeler üzerinden stopaj yapmakla yükümlü olanların, bu yükümlülükleriyle ilgili olarak vergi incelemesine ve tarhiyata muhatap olmamaları için, vergi artırım yapmaları gerekmektedir.

Artırım uygulamasında, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verilen muhtasar beyannamelerde yer alan kapsama giren kira ödemelerinin gayrisafi tutarının yıllık toplamı üzerinden, yukarıdaki tabloda yer alan oranlar kullanılarak ödenecek vergi bulunmaktadır.

Artırım ancak yıllık olarak yapılabilmektedir. Yılın sadece belirli ayları için uygulamadan yararlanabilmek mümkün değildir. Ancak yıllar itibariyle tercih yapılması olanaklıdır.

Artırımıda bulunulacak yılda hiç muhtasar beyanname verilmemesi veya beyanname verilmekle birlikte beyannamede kira ödemesinin bulunmaması halinde, ilgili yıllar için beyana tabi geliri sadece gayrimenkul sermaye iradından oluşan gelir vergisi mükellefleri için belirlenen asgari gelir vergisi matrah tutarı esas alınarak belirlenen gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) vergisi matrahı üzerinden % 3 oranında vergi ödenmesi gerekmektedir.



125. Yıllara yaygın inşaat işleri istihkaklarından yapılan stopajda artırım uygulaması nasıl yapılacaktır?

Gelir Vergisi Kanunu'nun 42. maddesi kapsamına giren işler nedeniyle, bu işleri yapanlara ödenen istihkak bedellerinden stopaj yapmakla yükümlü olanların, bu yükümlülükleriyle ilgili olarak vergi incelemesine ve tarhiyata muhatap olmamaları için, vergi artırımını yapmaları gerekmektedir.

Yıllara yaygın inşaat işleri istihkaklarında matrah artışında, gerçekte matrahta herhangi bir artış yapılmamakta, her bir vergilendirme dönemine ilişkin olarak verilen muhtasar beyannamelerde yer alan istihkak ödemelerinin gayrisafı tutarının yıllık toplamı üzerinden, % 1 oranı kullanılarak ödenecek vergi bulunmaktadır.

Artırım yıllık yapılabilen olup, yılın sadece belirli ayları için uygulamadan yararlanabilmek mümkün değildir. Ancak yıllar itibariyle tercih yapılması olanaklıdır. Artırımda bulunulacak yılda hiç muhtasar beyanname verilmemesi veya beyanname verilmekle birlikte beyannamede istihkak ödemelerinin bulunmaması halinde, bilanço esasına göre defter tutan gelir vergisi mükellefleri için belirlenen asgari gelir vergisi matrah tutarı (bu tutarlar yukarıda 3/a-aa bölümünde yer almaktadır) dikkate alınarak belirlenen gelir (stopaj) veya kurumlar (stopaj) matrahı üzerinden % 3 oranında vergi ödenmesi gerekmektedir.

126. Stopaj gelir/kurumlar vergisi artırımında dikkat edilecek başka konular nelerdir?

Stopaj artırımıyla ilgili birkaç nokta aşağıda özetlenmiştir:

- Artırımında bulunulan yıl içinde yer alan vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak, Kanun'un yayımından önce yapıp kesinleşen tarhiyatlar ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınır.
- Ödenen vergi gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.
- Artırımdan yararlanılarak hesaplanan gelir vergisine herhangi bir istisna ve indirim uygulanması mümkün değildir.
- Hesaplanan verginin, yasal süresi içinde ödenmesi gerekir. Aksi halde, 6183 sayılı Kanun çerçevesinde gecikme zammının bir kat fazlası oranında uygulanacak gecikme zammıyla birlikte ödenmesi gerekir.

Stopaj gelir/kurumlar vergisi matrah/vergi artırımını yıllık yapılmak zorundadır. Bazı aylarla sınırlı olarak uygulama yapmak olanaklı değildir. Ancak yıllar itibariyle tercih yapıp, bazı yıllar için artırım yapıp, bazıları için yapılmayabilir.

127. Katma değer vergisinde matrah/vergi artırım oranı nedir?

Kanun'un 7. maddesinde yapılan düzenlemeye göre, verilen beyannamelerde yer alan hesaplanan katma değer vergisinin yıllık toplamı üzerinden aşağıdaki tabloda yer alan oranlar kullanılarak ek vergi ödenmesi halinde, ilgili dönemler için katma değer vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılamayacaktır.

Yıl	Artış Oranı (%)
2006	3
2007	2,5
2008	2
2009	1,5



128. Katma değer vergisinde artırım uygulaması nasıl yapılır?

Yukarıda açıklandığı üzere, verilen beyannamelerde yer alan hesaplanan katma değer vergisinin yıllık toplamı üzerinden aşağıdaki tabloda yer alan oranlar kullanılarak ek vergi ödenmesi halinde, ilgili dönemler için katma değer vergisi incelemesi ve tarhiyatı yapılamayacaktır.

Bu hesaplamada, artırımda bulunulan dönemlere ilişkin olarak Kanun'un yayımlandığı tarihten önce yapıлып kesinleşen tarhiyatlar, ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınacaktır.

129. Katma değer vergisinde artırım her bir vergilendirme dönemleri itibariyle yapılabilir mi?

Katma değer vergisinde artırım sadece yıllık olarak yapılabilmektedir. Yılın sadece belirli ayları için uygulamadan yararlanabilmek mümkün değildir. Ancak yıllar itibariyle tercih yapılması olanaklıdır.

130. Katma değer vergisi beyannamelerinin bir kısmı veya tamamı verilmemişse uygulama nasıl yapılır?

Artırımda bulunulacak yılın bütün ayları için beyanname verildiği bir durumda ödenecek vergi yukarıda belirtildiği gibi, hesaplanan katma değer vergisinin yıllık toplam tutarı üzerinden hesaplanacaktır.

Bazı vergilendirme dönemlerinde beyanname verilmemiş olması halinde ise hesaplama aşağıdaki şekilde yapılacaktır:

Artırım yapılacak yılda hiç beyanname verilmemiş veya bir ya da iki döneme ilişkin beyannamenin verilmiş olması halinde;

- Şahsi işletme veya kurumlar vergisi mükelleflerince, ilgili yıl için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulmuş olması,
- Adi ortaklık, kollektif ve adi komandit ortaklıklarda ortakların tamamının gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunmaları, şartıyla, artırılan matrah üzerinden % 18 oranında katma değer vergisi hesaplanır.

Artırım yapılacak yılda en az üç döneme ilişkin beyanname verilmiş olması halinde;

- İlgili yıla ait dönemlerden verilmiş olan beyannamelerdeki hesaplanan katma değer vergisi tutarlarının ortalaması bir yıla iblağ edilerek, artırıma esas olmak üzere yıllık hesaplanan katma değer vergisi tutarı bulunur,
- Bu tutar üzerinden yukarıdaki tabloda yer alan orana göre artırım tutarı hesaplanır.



131. Beyannamelerinde hesaplanan katma değer vergisi olmayanlar artırım uygulamasından yararlanabilir mi? Yaralanırsa nasıl?

Yapılan düzenlemeye göre;

- İşlemlerin tamamının istisnalar kapsamındaki teslim ve hizmetlerden oluşması,
- Diğer nedenlerle hesaplanan katma değer vergisi bulunmaması veya
- Tecil-terkin uygulaması kapsamındaki teslimlerden oluşması halinde,

ilgili yıl için gelir veya kurumlar vergisi matrah artırımında bulunulmuş olması şartıyla, artırılan matrah üzerinden % 18 oranında katma değer vergisi artırımında bulunularak düzenlemeden yararlanılabilir.

132. Artırımında bulunulması halinde devreden KDV'nin durumu ne olur? Devreden KDV'nin sonraki dönemlerde indirimi kısmen veya tamamen ortadan kalkar mı?

Katma değer vergisi artırımında bulunulması, devreden katma değer vergisinde herhangi bir değişiklik yaratmamaktadır. Artırımdan yararlanan dönemin sonu itibariyle var olan devreden katma değer vergisi tutarı, sonraki dönemlerde hesaplanan katma değer vergisinden genel hükümler çerçevesinde indirim konusu yapılabilecektir.

Öte yandan, artırım yapılan yılları izleyen dönemlerde yapılacak vergi incelemelerine ilişkin olarak, artırım talebinde bulunulan dönemler için, sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden inceleme ve tarhiyat yapılabilecektir. Sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden yapılan incelemelerde artırım talebinde bulunulan dönemler için ise tarhiyat önerilemeyecektir.

KDV artırımını yapılan yılların işlemleri, sonraki dönemlere devreden katma değer vergisi yönünden incelenebilir.

133. Katma değer vergisi artırımıyla ilgili dikkat edilecek başka bir konu var mıdır?

Katma değer vergisi artırımıyla ilgili birkaç nokta aşağıda özetlenmiştir:

- Artırımda bulunulan yıl içindeki vergilendirme dönemlerine ilişkin olarak Kanun'un yayımlandığı tarihten önce yapıлып kesinleşen tarhiyatlar, ilgili dönem beyanı ile birlikte dikkate alınacaktır.
- Matrah artırımını nedeniyle hesaplanan katma değer vergisinin yukarıdaki bölümlerde açıklanan süre ve şekilde ödenmesi gerekir. Aksi halde, 6183 sayılı Kanun çerçevesinde gecikme zammının bir kat fazlası oranında gecikme zammı uygulanır.
- Kanun kapsamında hesaplanan katma değer vergisi;
- Maliye Bakanlığınca belirlenecek şekilde ayrıca beyan edilerek ödenir.
- Ödenmesi gereken katma değer vergilerinden indirilemez.
- İndirilecek KDV ve devreden KDV ile ilişkilendirilemez.
- Herhangi bir şekilde iade konusu yapılamaz.
- Gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.



134. Matrah/Vergi Artırımı nedeniyle hesaplanan tutarın ödeme süreleri nedir?

Yukarıdaki bölümlerde açıklandığı şekilde matrah/vergi artırımı nedeniyle hesaplanan vergi tutarının bir defada veya taksitle ödenmesi konusunda mükelleflerin tercih olanağı bulunmaktadır. Tercihini taksitler halinde ödemek yönünde kullananlara 36 aya kadar vade tanınabilmektedir.

Öngörülen ödeme koşullarına göre;

- Peşin ödemelerde ödenecek tutarda bir artırım yapılmamakta,
- Taksitle ödeme olanağının kullanılması durumunda, taksitler tercih edilen ödeme süresine bağlı olarak belli bir katsayıyla artırılmakta, artırılmış tutarlar taksit sayısına bölünerek borç tutarı eşit taksitler halinde ödenmektedir. Tercih edilebilecek taksit sayısı, tercih edilen taksit sayısına göre ödeme vadesi ve ödeme vadesine göre ödenecek tutarın hesaplanmasında dikkate alınacak katsayı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Seçilen Taksit Sayısı	Ödeme Süresi (Ay)	Katsayı
6	12	1,05
9	18	1,07
12	24	1,10
18	36	1,15

135. Kanun'da yer alan muhasebe düzeltme işlemlerine geçecek olursak, ilk olarak işletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan mal, makine, teçhizat ve demirbaşların kayda alınması olanağının kapsamı nedir?

Kanun'un 10. maddesiyle yapılan düzenlemeyle, adi, kollektif ve adi komandit şirketler dahil, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, işletmelerinde mevcut olduğu halde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşları yasal defterler kaydetme olanağı verilmektedir.

Düzenleme ile getirilen olanaktan, bütün gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin yararlanması mümkün olup, mükellefler ve düzeltme konusu mal ve iktisadi kıymetler açısından kapsam aşağıdaki yer almaktadır.

Mükellefler Açısından;

- Sermaye şirketleri
- Dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler
- İktisadi kamu müesseseleri
- Kooperatifler
- İş ortaklıkları
- Ferdi ticari işletmeler
- Adi ortaklıklar
- Kollektif şirketler
- Adi komandit şirketler
- Serbest meslek erbabı

Düzeltilme Konusu Kıymetler Açısından;

- Emtia
- Makine
- Teçhizat
- Demirbaş



136. Kayıtlara alınacak mal ve sabit kıymetler nasıl değlerlenir?

Uygulama kapsamında olan mükellefler, işletmelerinde mevcut olduğu halde kayıtlarında yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlarını, Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar bir envanter listesi ile vergi dairelerine bildireceklerdir.

Sayılan kıymetler, bildirim tarihindeki rayiç bedelle değlerlenmek suretiyle envanter listesinde gösterilecektir. Rayiç bedel, kıymetin değlerleme günü itibarıyla normal alım satım bedeli olup, mükellefin kendisi tarafından tespit edebileceği gibi bağı olduğu meslek kuruluşuna da tespit ettirilebilecektir. Bildirilen kıymetler yasal kayıt süresi içerisinde kayıtlara intikal ettirilecektir.

137. Bildirilen kıymetlerin satışı halinde yapılacak uygulama nedir?

Yapılan düzenlemeye göre, düzenleme kapsamında bildirilen ve yasal kayıtlara intikal ettirilen kıymetlerin satışı halinde, defterlere kaydedilecek satış bedeli kayıtlı değlerinden düşük olamayacaktır.

Gerçek satış bedelinin kayda alınan bedelden düşük olması halinde, kazancın tespitinde kayıtlı bedel dikkate alınacaktır.

138. Bildirilen kıymetler için amortisman ayrılabilir mi?

Düzenleme kapsamında bildirilen ve yasal kayıtlara intikal ettirilen kıymetler için amortisman ayrılması mümkün değildir.

139. Düzenleme ile getirilen olanaktan yararlanılması halinde vergisel yükümlülükler nelerdir?

Düzenleme kapsamında beyan edilerek kayıtlara intikal ettirilen;

- Genel orana tabi makine, teçhizat ve demirbaşlar ile emtianın bedeli üzerinden % 10 oranı,
- İndirimli orana tabi makine, teçhizat ve demirbaşlar ile emtianın bedeli üzerinden tabi olduğu oranın yarısı, esas alınarak katma değeri vergisi hesaplanması, 2 no.lu ayrı bir beyanname ile sorumlu sıfatıyla beyan edilerek aynı süre içinde ödenmesi gerekmektedir.

Kanun'da beyanname verme süresi için özel bir belirleme yapılmamış olup, genel kurallar çerçevesinde beyannamenin;

- Aylık vergilendirme dönemine tabi olanlarda bildirim yapıldığı tarihi izleyen ayın,
- 3 aylık vergilendirme dönemine tabi olanlarda ise bildirim tarihini içeren 3 aylık dönemi izleyen ayın, 25. günü akşamına kadar verilmesi gerekmektedir.

140.Ödenen katma değeri vergisi hesaplanan katma değeri vergisinden indirilebilir mi?

Düzenleme kapsamında bildirilen;

- Emtia üzerinden hesaplanarak ödenen katma değeri vergisi, 1 no.lu beyanname genel esaslar çerçevesinde mal ve hizmet teslimleri üzerinden hesaplanan katma değeri vergisinden indirilebilir.
- Makine, teçhizat ve demirbaşların bedeli üzerinden hesaplanarak ödenen katma değeri vergisinin hesaplanan katma değeri vergisinden indirimi mümkün değildir. Bu tutar, verginin ödendiği yılın gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının belirlenmesinde gider olarak dikkate alınır.



141. Düzenleme kapsamında bildirilen ve kayda alınan kıymetler için Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 9. maddesi nasıl uygulanacaktır?

Katma Değer vergisi Kanunu'nun 9. maddesinin (2) numaralı fıkrasında; fiili ya da kaydi envanter sırasında belgesiz mal bulundurulduğunun tespiti halinde, bu alışlar nedeniyle, ziyaa uğratılan katma değer vergisinin, belgesiz mal bulunduran mükelleften aranacağı, bu uygulamaya göre yapılan tarhiyata vergi ziyayı cezası uygulanacağı hükmü yer almaktadır. Kanun'un 10. maddesinin dördüncü fıkrasıyla, madde kapsamında beyan edilen emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar için bu hükmün uygulanmaması öngörülmüştür. Bu çerçevede, düzenleme kapsamında bildirimde bulunanlara, belgesiz mal bulundurduğu gerekçesiyle malın emsal bedeli üzerinden cezalı olarak re'sen tarhiyat yapılması söz konusu olmayacaktır.

142. Beyan edilen kıymetler kayıtlara nasıl intikal ettirilecektir?

Kanun'un 10. maddesinde yapılan düzenlemeye göre, bilanço esasına göre defter tutanların; aktiflerine intikal ettirdikleri emtia için ayrı, makine, teçhizat ve demirbaşlar için ayrı olmak üzere pasifte karşılık hesabı açmaları gerekmektedir.

Düzenlemeye göre;

➤ Emtia için ayrılan karşılık, ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi halinde, sermayenin unsuru sayılmakta ve vergilendirilmemektedir.

➤ Makine, teçhizat ve demirbaşların ayrıca envantere kaydedilmesi gerekmekte, ayrılan karşılık ise birikmiş amortisman olarak kabul edilmektedir.

Uygulamanın muhasebe kayıtları aşağıdaki gibi olacaktır:

Beyan edilen emtianın kaydı:

----- / -----	
153 TİCARİ MALLAR	XXX
191 İNDİRİLECEK KDV	XXX
525 KAYDA ALINAN EMTİA KARŞ.	XXX
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	XXX
(Sorumlu sıfatı ile ödenecek KDV)	

----- / -----

Beyan edilen makine ve demirbaşların kaydı:

----- / -----	
253 TESİS MAKİNA VE CİHAZLAR	XXX
689 DİĞER OLAĞANÜSTÜ GİD.VE ZAR.	XXX
526 DEMİRBAŞ MAKİNE VE TEÇHİZAT ÖZEL KAR. HES.	XXX
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	XXX
(Sorumlu sıfatıyla ödenecek KDV)	

----- / -----



143. Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan malların beyanında kapsam nedir?

Kanun'un 11. maddesinde yapılan düzenlemeyle, adi, kollektif ve adi komandit şirketler dahil, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine, kayıtlarında yer aldığı halde işletmelerinde mevcut olmayan mallarını, Kanun'un yürürlüğe girdiği ayı izleyen üçüncü ayın son iş gününe kadar fatura düzenlemek ve her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirmek suretiyle kayıt ve beyanlarına intikal ettirmeleri ve böylece kayıtlarını fiili duruma uygun hale getirmeleri olanağı verilmiştir.

Bu düzenlemeye göre kapsama;

- Mükellefler açısından ferdi işletmeler, adi ortaklıklar, kollektif şirketler, adi komandit şirketler ile sermaye şirketleri, kooperatifler, iktisadi kamu müesseseleri, dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler ve iş ortaklıkları,
- İktisadi kıymetler açısından ise emtia, girmektedir.

144. Bu durumda kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan sabit kıymetler için düzeltme olanağı yok mudur?

Yukarıda yapılan açıklamadan da anlaşılacağı üzere, kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan makine, teçhizat ve demirbaşlar için kayıtların düzeltilmesi olanağı getirilmemiştir.

145. Malların değerlemesi ve kayıtlardan çıkartılması nasıl olacaktır?

Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan mallar, düzenleme kapsamında;

- Fatura düzenlenerek kayıtlardan çıkartılacak
- Faturada yer alacak bedel, söz konusu malla aynı neviden olan malların gayri safi kar oranı dikkate alınarak tespit edilecek,
- Gayri safi kar oranının yasal kayıtlardan tespit edilemediği hallerde, bağlı olunan meslek odalarının belirleyeceği oranlar esas alınacaktır.

146. Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan emtiayla ilgili düzeltme işleminde vergisel yükümlülükler nelerdir?

Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan mallarla ilgili düzeltme işleminde, bütün vergisel yükümlülükler yerine getirilecektir. Bu çerçevede;

- Yukarıda açıklandığı şekilde fatura düzenlenecek,
- Faturada malın tabi olduğu oranda katma değer vergisi hesaplanarak ve ilgili dönem beyannamesine dahil edilecek,
- Satış hasılatı yıllık gelir veya kurumlar vergisi matrahının hesaplanmasında dikkate alınacaktır.



147. Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan emtiayla ilgili düzeltme işlemi nasıl kaydedilecektir?

Kanun'da işlemin muhasebeleştirilmesine yönelik herhangi bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Yukarıda yapılan açıklamalara ve gerçeğe uygun muhasebe işlemlerinin yapılması gerekmektedir. Bu çerçevede;

- Fatura bedeli "600 Yurtiçi Satışlar", faturada hesaplanan katma değer vergisi de "391 Hesaplanan KDV" hesabına alacak yazılmalı,
- Bu hesapların karşılığını teşkil edecek borçlu hesap ise uygulamayı yapan tarafından gerçeğe uygun olarak tespit edilmelidir. Genel olarak gerçek durum ile kayıtlar arasındaki farklılık, fatura düzenlenmeden işletme dışına çıkan mallar için söz konusu olabilmektedir ve bedelsiz bir çıkış yoksa işlem sonucunda işletme aktifinde artış olması beklenmektedir. Bu artış nakit para, banka hesabında alacak, alacak senedi, çek ve benzeri değerler şeklinde olabilir. Dolayısıyla, mal çıkışı karşılığında aktif değer olarak işletme aktiflerinden herhangi birinde bir artış olmuşsa buna ilişkin kayıtların da düzeltilmesi gerekir. Aktif hesaplarda meydana gelen artışın tespit edilememesi halinde "689 Diğer Olağan Dışı Gider ve Zararlar" (Beyannamenin düzenlenmesi sırasında kanunen kabul edilmeyen gider olarak dikkate alınacaktır) hesabına borç kaydı yapılmalıdır.

Aktif hesaplarda meydana gelen artışın tespit edilememesi halinde yapılabilecek muhasebe kaydı aşağıdaki gibidir:

----- / -----	
689 DİĞER OLAĞANÜSTÜ GİD. VE ZARARLAR (Kanunen kabul Edilmeyen Gider)	XXX
600 YURTIÇİ SATIŞLAR	XXX
391 HESAPLANAN KDV	XXX
----- / -----	

148. Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede olmayan kasa mevcudunun düzeltilmesinde kapsam nedir?

Kanun'un 11. maddesinde yapılan düzenlemeyle, bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükelleflerinin, 31.12.2010 tarihi itibarıyla düzenleyecekleri bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan kasa mevcutlarını düzeltme olanağı getirilmiştir.

Bu düzenlemeye göre düzenleme kapsamına;

- Mükellefler açısından bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri
- Düzeltilecek kıymetler açısından kasa mevcudu,
- Dönem açısından ise 31.12.2010 tarihi itibarıyla düzenlenecek bilançoda görülen ve gerçekte işletmelerinde bulunmayan tutar, girmektedir.

149. Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede olmayan



kasa mevcudunun düzeltilmesinde vergisel yükümlülükler nelerdir?

Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede mevcut olmayan kasa mevcudu;

- Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar vergi dairesine beyan edilerek düzeltilebilecek,
- Beyan edilen tutar üzerinden % 3 oranında hesaplanacak vergi aynı süre içinde ödenecektir.

150. Beyan edilen ve ödenen vergi mahsup konusu yapılabilir mi veya gider yazılabilir mi?

Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede olmayan kasa mevcudunun düzeltilmesi kapsamında beyan edilen ve ödenen vergiler;

- Gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmez,
- Kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmez.

151. Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede olmayan kasa mevcudunun düzeltilmesinde muhasebe kayıtları nasıl olacaktır?

Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede olmayan kasa mevcudunun düzeltilmesinde yapılabilecek muhasebe kaydı aşağıdaki gibidir:

----- / -----	
689 DİĞER OLAĞANÜSTÜ GİD. VE ZARARLAR (Kanunen kabul Edilmeyen Gider)	XXX
100 KASA	XXX
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	XXX
----- / -----	

152. Kayıtlarda yer alan ortaklardan alacakların düzeltilmesinde kapsam nedir?

Kanun'un 11. maddesinde yapılan düzenlemeyle, bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükelleflerinin, **31.12.2010 tarihi itibariyle düzenleyecekleri bilançolarında görülmekle birlikte işletmelerinde bulunmayan** ortaklardan alacaklar hesabını düzeltme olanağı getirilmiştir.

Buna göre düzenleme kapsamına;

- Mükellefler açısından bilanço esasına göre defter tutan kurumlar vergisi mükellefleri
- Düzeltilecek kıymetler açısından işletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı bulunduğu tutarlar ile ortaklara borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarı,
- Dönem açısından ise 30.12.2010 tarihi itibariyle düzenlenecek bilançoda görülen net alacak tutarı girmektedir.



153. Ortaklardan alacakların düzeltilmesinde vergisel yükümlülükler nelerdir?

Kapsama giren net alacak tutarı;

- Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar vergi dairesine beyan edilerek düzeltilebilecek,
- Beyan edilen tutar üzerinden % 3 oranında hesaplanacak vergi aynı süre içinde ödenecektir.

154. Ortaklardan alacakların düzeltilmesinde ödenen verginin mahsup ve gider konusu olabilir mi?

Kapsama giren net alacak tutarının düzeltilmesi kapsamında beyan edilen ve ödenen vergiler;

- Gelir veya kurumlar vergisinden mahsup edilmez,
- Kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilmez.

155. Düzeltilen ortaklardan alacak tutarı nedeniyle, geçmişe yönelik tarhiyat yapılma riski var mıdır?

Kanun kapsamında yapılan beyanla ilgili olarak, söz konusu tutarların ortaklara dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın, kar dağıtımına bağlı vergi kesintisi dahil olmak üzere geçmişe yönelik ilave herhangi bir tarhiyat yapılamayacağı düşünülmektedir.

156. Düzeltilen tutarla ilgili olarak KDV hesaplanması gerekir mi, KDV hesaplanmazsa geçmişe yönelik KDV tarhiyatı yapılır mı?

Beyan edilen tutarlar üzerinden, finansman hizmeti veya başka isimler altında hizmet ifası olduğundan hareketle KDV hesaplanmasına gerek olmadığı, bu çerçevede sonradan da KDV yönünden tarhiyat yapılamayacağı düşünülmektedir.

157. Ortaklardan alacakların düzeltilmesinde muhasebe kayıtları nasıl olacaktır?

Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede olmayan kasa mevcudunun düzeltilmesinde yapılabilecek muhasebe kaydı aşağıdaki gibidir:

----- / -----	
689 DİĞER OLAĞANÜSTÜ GİD. VE ZARARLAR (Kanunen kabul Edilmeyen Gider)	XXX
131 ORTAKLARDAN ALACAKLAR	XXX
230 ORTAKLARDAN ALACAKLAR	XXX
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	XXX
----- / -----	



158. Kapsam kapsamında hangi prim borçları yeniden yapılandırılabilir?

Sosyal güvenlik primleri açısından Kanun, Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı tahsil daireleri tarafından 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen ve Kanun'un yayımlandığı tarihe veya Kanunun ilgili hükümlerinde belirtilen sürelerin sonuna kadar tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan, aşağıdaki alacakları kapsamaktadır:

- 2010/Kasım ve önceki aylara ilişkin;
- ✓ Sigorta primi, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi
- ✓ İsteğe bağlı sigorta primi ve topluluk sigortası primi
- ✓ Sosyal güvenlik destek primi
- ✓ Sosyal Güvenlik Kurumunca takip edilen damga vergisi, özel işlem vergisi ve eğitime katkı payı
- ✓ Yukarıda sayılan alacaklara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı
- 30.11.2010 tarihine kadar bitirilmiş olan özel nitelikteki inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin yapılan ön değerlendirme, araştırma veya tespit sonucunda bulunan eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primi ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı
- 31.12.2010 tarihine kadar işlenen fiillere ilişkin idari para cezaları ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı alacakları.

159. Kesinleşmiş sosyal güvenlik kurumu alacaklarının yapılandırılması halinde ödenecek ve silinecek prim borçları nelerdir?

Kanun kapsamına giren kesinleşmiş prim borçlarıyla ilgili yapılandırmadan yararlanılması durumunda ödenecek ve silinecek alacaklar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
Sigorta primi tamamı	Gecikme cezası ve gecikme faizinin tamamı
TEFE/ÜFE esas alınarak belirlenecek tutar	İdari para cezasının % 50'si
İdari para cezasının % 50'si	İdari para cezasına uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammının tamamı
Bu tutar üzerinden TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutar	
Alacak asıllarının Kanun'un yayımlandığı tarihten önce ödenmiş olmasına rağmen, fer'ilerinin ödenmemiş olduğu durumlarda, aslı ödenmiş fer'i alacağın % 40'ı.	Fer'i alacakların kalan % 60'ı.

160. Kesinleşmiş prim borçlarının yapılandırılması prosedürü nedir?

Yapılan düzenlemeye göre kesinleşmiş prim alacaklarının yapılandırılmasından yararlanmak için Kanun'un yayımını izleyen ikinci ayın sonuna kadar yazılı olarak başvurulması gerekmektedir.



161. Kesinleşmiş prim borçlarının yapılandırılması olanağından yararlanma koşulları nelerdir?

Kesinleşmiş prim borçları için yeniden yapılandırmadan yararlanabilmek için;

- Dava açılmaması veya
- Açılmış davalardan vazgeçilmesi

gerekmektedir.

Bu çerçevede, Kanun hükmünden yararlanmak üzere başvuracakların, tahsilât işlemlerinden dolayı açtıkları davalardan da vazgeçmeleri gerekecektir.

162. SGK tarafından kesilen ihtilafli idari para cezalarıyla ilgili öngörülen düzenleme kapsamına hangi borçlar girmektedir?

Kanun'da ihtilafli idari para cezaları için özel bir düzenleme yapılmış olup, düzenlemenin kapsamına, 31.10.2010 tarihine kadar işlenen fiillere ilişkin cezaları ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı alacakları girmektedir.

163. SGK tarafından kesilen ihtilafli idari para cezalarıyla ilgili olanaktan yararlanılması halinde ödenecek ve silinecek idari para cezaları nelerdir?

Kapsama giren idari para cezaları için yapılandırmadan yararlanılması durumunda ödenecek ve silinecek kamu alacakları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
İdari para cezalarının % 25'i	İdari para cezalarının % 75'i
Gecikme zammı ve gecikme cezası yerine, ödenecek tutar üzerinden TEFE/ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak belirlenecek tutar	Gecikme zammı ve gecikme cezası

164. SGK tarafından kesilen ihtilafli idari para cezalarıyla ilgili olanaktan yararlanılması koşulları nelerdir?

Düzenlemeden yararlanılması, dava açılmaması veya açılmış davalardan vazgeçilmesi şartına bağlıdır. Bu nedenle Kanun hükmünden yararlanmak üzere başvuracakların, açtıkları davalardan vazgeçmeleri gerekecektir.

Dava safhasında bulunan veya dava açma süresi sona ermemiş idari para cezalarında yeniden yapılandırmadan yararlanabilmek için;

- Dava açılmaması veya
- Açılmış davalardan vazgeçilmesi

gerekmektedir.



165. SGK tarafından kesilen ihtilaflı idari para cezalarıyla ilgili olanaktan yararlanılması prosedürü nedir?

Yapılan düzenlemeye göre yapılandırmadan yararlanmak için Kanun'un yayımını izleyen ikinci ayın sonuna kadar yazılı olarak başvurulacaktır.

166. Ön değerlendirme, araştırma veya tespit aşamasında olan eksik işçilik prim tutarları yapılandırması kapsamına hangi prim borçları girmektedir?

Yapılması öngörülen düzenlemenin kapsamına, 30.11.2010 tarihine kadar;

- Bitirilmiş özel nitelikteki inşaatlara ve
- İhale konusu işlere

ilişkin yapılan ön değerlendirme, araştırma veya tespit sonucunda bulunan eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primi ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'i alacaklar girmektedir.

167. Ön değerlendirme, araştırma veya tespit aşamasında olan eksik işçilik prim tutarları için yapılandırma talep edilmesi halinde ödenecek ve silinecek borç tutarları nedir?

Kapsama giren prim borçları için yapılandırmadan yararlanılması durumunda ödenecek ve silinecek kamu alacakları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir:

Ödenecek Tutarlar	Silinecek Tutarlar
Eksik işçilikten kaynaklanan prim asıllarının tamamı	Gecikme zammı ve gecikme cezası
Gecikme zammı ve gecikme cezası yerine, TEFE/ÜFE esas alınarak belirlenecek tutar	

168. Ön değerlendirme, araştırma veya tespit aşamasında olan eksik işçilik prim tutarları için yapılandırmadan yararlanma koşulları nelerdir?

Düzenlemeden yararlanılması;

- Dava açılmaması,
- Açılmış davalardan vazgeçilmesi ve
- Kanun yollarına başvurulmaması

koşullarına bağlıdır.

169. Ön değerlendirme, araştırma veya tespit aşamasında olan eksik işçilik prim tutarları için yapılandırmadan yararlanma prosedürü nedir?

Yapılan düzenlemeye göre yapılandırmadan yararlanmak için Kanun'un yayımını izleyen ikinci ayın sonuna kadar yazılı olarak başvurulacaktır.



170. Taksit ödeme süresinde tahakkuk eden primlerin ödenmemesi halinde yapılacak uygulama nedir?

Kanun'un 14. maddesinde yapılan düzenlemeye göre, sigorta primi borçlarının yeniden yapılandırılmasını talep edenlerin, taksit ödeme süresince tahakkuk eden sigorta primlerini çok zor durum olmaksızın bir takvim yılında ikiden fazla vadesinde ödememeleri halinde, yapılandırılan borçlarına ilişkin kalan taksitlerin ödeme haklarını kaybederler.

171. Sosyal güvenlik prim yapılandırılması bozulanlara ilişkin düzenleme ile getirilen olanak nedir?

Kanun'la, daha önce 5510 sayılı Kanun'un geçici 24 ve 25. maddeleri kapsamında borçları yeniden yapılandırıldığı halde, taksit ödeme yükümlülüklerini yerine getirmemiş olmaları nedeniyle yeniden yapılandırma haklarını kaybetmiş olanlar için yeni bir olanak getirilmektedir.

172. Yeniden yapılandırma kapsamında hesaplanan prim borçlarının ödemesi nasıl yapılacaktır?

Kanun kapsamında ortaya çıkacak prim ve ferilerinin peşin veya taksitle ödenmesi konusunda borçlular tercih yapabileceklerdir. Tercihini taksitler halinde ödemek yönünde kullananlara 36 aya kadar vade tanınacaktır.

Öngörülen ödeme koşullarına göre;

- Peşin ödemelerde ödenecek tutarda bir artırım yapılmayacak,
- Taksitle ödemelerde ise taksitler ödeme süresine bağlı olarak belli bir katsayıyla artırılabilecektir. Açıklanan artış katsayıları şöyledir:
 - ✓ 6 taksitte 12 ayda yapılacak ödemelerde 1,05
 - ✓ 9 taksitte 18 ayda yapılacak ödemelerde 1,07
 - ✓ 12 taksitte 24 ayda yapılacak ödemelerde 1,10
 - ✓ 18 taksitte 36 ayda yapılacak ödemelerde 1,15

Taksit ödemelerine, ilk taksit Kanun'un yayımlandığı tarihi izleyen dördüncü aydan başlanacak, ödemeler ikişer aylık dönemler halinde yapılacaktır.

173. Daha önce yapılan varlık barışı uygulamasıyla ilgili yeni bir düzenleme yapıldığı anlaşılmaktadır. Yapılan düzenleme nedir?

Varlık Barışı uygulaması kapsamında beyanda bulunmakla birlikte, koşulları yerine getiremeyenlere yeni bir olanak sağlanmaktadır.

Bu çerçevede:

- Yurt dışında bulunan varlıklarını süresi içinde Türkiye'ye getiremeyenlere,
 - Süresi içinde sermaye artırımında bulunmayanlara ve
 - Tarh edilen vergileri vadesinde ödemeyenlere,
- bu koşulları yerine getirmeleri için ek süre verilmektedir.

Yapılacak İşlem	İşlem Süresi	İşlem Sonucu
Yurt dışında bulunan gayrimenkul dışındaki varlıkların Türkiye'ye getirilmesi	Kanun'un yayımı tarihini izleyen ikinci ayın sonuna kadar	01.01.2008 öncesi dönemlere ilişkin olarak Varlık Barışı düzenlemelerinin sonuçlarından yararlanılması (İncelemeler sonucu bulunacak matrah farkından beyan edilen varlık tutarının mahsubu)
Sermaye artırımı		
Tarh edilen vergilerin ödenmesi		



174. Kanun'da yer alan küçük kamu alacakları ile ilgili düzenlemeler nelerdir?

Kanun'un 17. maddesinde yapılan düzenlemeyle, belli tutarın altında olan kamu alacaklarının tahsilinden vazgeçilerek silineceği hükme bağlanmıştır.

Bu alacaklardan bazıları şunlardır:

- Tütün ürünlerinin tüketimiyle ilgili idari para cezaları hariç, 31.12.2010 tarihinden önce idari yaptırım kararı verildiği halde Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla ilgisine tebliğ edilmemiş olan ve genel bütçeye gelir kaydı gereken ve her bir kabahat için 120 liranın altında kalan idari para cezaları
- Tutarı **12** lira ve altında kalan karayolu geçiş ücretleri
- Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilen, vadesi 31.12.2004 tarihinden önce olduğu halde Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla ödenmemiş olan, tutarı **50** lirayı aşmayan asli alacaklar ve tutarına bakılmaksızın bu asıllara bağlı fer'i alacaklar, asli ödenmiş fer'i alacaklardan tutarı **100** lirayı aşmayanlar
- Gümrük Müsteşarlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilen, vadesi 31.12.2010 tarihinden önce olduğu halde Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar ödenmemiş olan, tutarı **50** lirayı aşmayan asli alacaklar, idari para cezalarında **65** lirayı aşmayanlar ve tutarına bakılmaksızın bu alacaklara bağlı fer'i alacaklar, asli ödenmiş fer'i alacaklarda toplamı **100** lirayı aşmayanlar
- 5510 sayılı Kanun kapsamından çıkarılan işyerlerine ilişkin olup işyerine ait borcun tamamının ödeme süresi 31.12.2010 veya önceki bir tarihe ilişkin olduğu halde ödenmemiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ve idari para cezası asılları toplamı **50** lirayı aşmayan alacaklar, tutarına bakılmaksızın bu alacaklara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer'ileri ve asli ödenmiş olan fer'i alacaklardan tutarı **100** lirayı aşmayanlar.

175. Kanun'da yer alan ancak yukarıda bahsedilemeyen, dikkat çeken herhangi bir düzenleme var mı? Varsa kısa bir özet yapılabilir mi?

Konu	Uygulama
Defter ve belgelerin muhafaza ve ibraz ödevi	Matrah veya vergi artırımında bulunulması, defter ve belgelerin muhafaza ve ibraz ödevini ortadan kaldırmaz.
Vergilerin gider kaydedilmesi	Kanun kapsamında ödenen vergiler, gelir veya kurumlar vergisi matrahlarının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak kabul edilmemekte, indirim, mahsup ve iade konusu olmamaktadır.
Damga vergisi yükümlülüğü	Matrah veya vergi artırımı dolayısıyla verilen beyannameler için damga vergisi ödenmez.
Kapsam dışı mükellefler	Defter, kayıt ve belgeleri yok edenler, defter sahifelerini yok ederek yerine başka yaprak koyanlar veya hiç yaprak koymayanlar ya da belgelerin asıl veya suretlerini tamamen veya kısmen sahte olarak düzenleyenler matrah ve vergi artırımını yapamazlar.



176. Bütün vergi kanunlarında sıkça karşılaştığı gibi, bu Kanun'da da Bakanlar Kuruluna ve Maliye Bakanlığına verilmiş yetkiler var mı?

Kanun'un 116. maddesiyle;

- **Bakanlar Kuruluna**, yeniden yapılandırmadan yararlanma başvuru ve ilk taksit ödeme sürelerini bir aya kadar uzatma,
- **Maliye Bakanlığı ile alacaklı kamu idarelerine**, Kanun'un uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi verilmiştir.

177. Son söz?

Buraya kadar olan bölümlerde, Kanun'un kamu alacaklarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin hükümleriyle ilgili genel açıklamalara yer verilmiştir.

Açıklamalar, okuyucuya kolaylık olması düşünülerek;

- Ayrıntıya girilmeden genel hatları itibariyle yapılmış,
- Bazı kamu alacakları okuyucu kitle dikkate alınarak kapsama alınmamış,
- Ayrıntı niteliğindeki bazı düzenlemeler tamamen ihmal edilmiştir.

Bu gerekçelerle, konuyla ilgili karar vermeden ve işlem yapmadan önce ayrıntının incelenmesinde ve profesyonel bir danışmana başvurulmasında yarar bulunmaktadır.

Öte yandan çalışma, Kanun'un sadece kamu alacaklarının yapılandırılması ve matrah artırımını bölümleri ile sınırlı tutulmuştur. Kanun'da bunun dışında başta vergi kanunları olmak üzere çeşitli kanunlarda değişiklik yapan çok sayıda düzenleme olup, bunlara yer verilmemiştir.

Son olarak;

- **Bakanlar Kurulunun** yetkisi çerçevesinde süreleri uzatabileceği,
- **Maliye Bakanlığı veya ilgili kamu kurumlarının**, uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisi çerçevesinde, uygulamayı farklı şekilde yönlendirebileceği, unutulmamalıdır.

NOT: Bu metnin hazırlandığı tarih itibariyle Kanun henüz Resmi Gazetede yayımlanmamıştır. Kanun'un yayımı tarihi itibariyle revize edilecektir.

Saygılarımızla
Tuncay Kara –Tanju Kara
Serbest Muhasebeci Mali Müşavir
Mevzuat Eğitim ve Araştırma Uzmanı